

Republica Moldova**GUVERNUL**

HOTĂRÂRE Nr. ____
din _____ 2021

**cu privire la aprobarea
Conceptului Sistemului informațional
„Statistici demografice și sociale”**

În temeiul art.16 și art.27 din Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr.216-218, art.349) și al art.18 din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr.6-12, art.44), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Conceptul Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale” (se anexează).

2. Se instituie Sistemul informațional „Statistici demografice și sociale”.

3. Biroul Național de Statistică, în calitate de posesor și deținător al Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”, va asigura crearea, implementarea, funcționarea și dezvoltarea sistemului respectiv.

4. Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limitele mijloacelor financiare alocate anual din bugetul de stat și din alte mijloace, conform legislației.

5. Biroul Național de Statistică, în termen de 6 luni din momentul intrării în vigoare a prezentei hotărâri va elabora și va prezenta Guvernului pentru aprobare Regulamentul privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”.

6. Autoritățile și instituțiile publice, autoritățile administrative autonome, autoritățile administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență (autoritățile administrative din subordine, inclusiv serviciile publice desconcentrate și cele aflate în subordine, precum și instituțiile publice în care ministerul, Cancelaria de Stat sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator), care dețin sisteme informaționale de stat, precum și persoanele juridice de drept privat care, în numele autorităților și instituțiilor publice, gestionează sau dețin sisteme informaționale de stat, la solicitarea Biroului Național de Statistică, vor asigura schimbul de date relevante pentru producerea statisticilor oficiale în domeniul social și demografic prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect).

7. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Biroului Național de Statistică.

8. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

CONCEPTUL
Sistemului informațional
„Statistici demografice și sociale”

INTRODUCERE

Similar altor țări din regiunea Europei de Est, Republica Moldova trece prin importante transformări demografice și sociale, care se manifestă în special prin scăderea continuă a natalității, descreșterea numărului populației, îmbătrânirea populației, intensificarea migrației interne, în special din mediul rural spre cel urban, contribuind astfel și mai mult la depopularea localităților rurale, mobilitatea urbană, precum și amplificarea emigrației, în special a populației tinere. Multe dintre acestea sunt dependente de calitatea vieții populației unei țări și a factorilor care o determină, precum condițiile de trai, nivelul de educație și starea de sănătate, oportunitățile de realizare economică și manifestare socială, accesul la resursele economice, sociale, tehnologice, naturale și servicii publice, protecția socială și securitatea personală, respectarea drepturilor omului și justiția socială.

Elaborarea măsurilor necesare pentru redresarea situației demografice și sociale necesită asigurarea cu date fiabile, coerente la nivel național și comparabile pe plan internațional, livrate în timp util cu privire la efectivul populației, structura, mobilitatea și caracteristicile demografice, sociale și economice ale acesteia. Indicatorii statistici privind numărul populației, cât și caracteristicile acesteia, sunt utilizați pentru elaborarea și monitorizarea politicilor naționale și sectoriale, pentru procesul de planificare a bugetului de stat și a asistenței externe, precum și pentru evaluarea impactului acestora asupra calității vieții populației.

Trebuie evidențiat faptul că tradițional principalele surse de date pentru statisticile demografice și sociale sunt: recensămintele populației și locuințelor, evidența actelor de stare civilă (bază pentru statisticile privind mișcarea naturală a populației), datele administrative privind mișcarea migrațională a populației, cercetările statistice în bază de sondaj privind forța de muncă și nivelul de trai, alte date administrative furnizate de autorități și instituții publice cu atribuții funcționale sectoriale. Dintre acestea, recensământul populației și locuințelor (în continuare RPL), din punct de vedere metodologic și practic, oferă cele mai complexe și detaliate informații privind numărul și caracteristicile demografice și socio-economice ale populației țării cu o periodicitate, de regulă, o dată la zece ani. Pe de altă parte, organizarea acestei lucrări de importanță națională majoră reprezintă o acțiune complexă, necesită efort și resurse materiale, instituționale, financiare și umane considerabile. Realizarea cu succes a RPL depinde în mare măsură de implicarea și gradul de participare a locuitorilor țării în calitate de respondenți, dar și de suportul și implicarea instituțiilor interesate.

Totodată, în societatea contemporană un rol important în sporirea eficienței procesului de producere a statisticilor oficiale calitative privind fenomenele demografice din societate și caracteristicile socio-demografice ale populației țării, pentru satisfacerea necesităților crescânde ale utilizatorilor de date, revine valorificării resurselor informaționale de stat și celor private disponibile.

Statutul de țară membră a Organizației Națiunilor Unite și semnatară a *Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană* (titlul IV, capitolul 6 Statistici, art.41-44) presupune alinierea statisticilor naționale la normele și standardele internaționale și cele europene pentru asigurarea comparabilității statisticilor pe plan internațional, cu respectarea *Principiilor*

fundamentale ale statisticilor oficiale adoptate de ONU și *Codului de bune practici al statisticilor europene*. Astfel, în procesul de producere a datelor statistice, pentru a asigura fiabilitatea și coerența datelor statistice și celor administrative și pentru a reduce sarcina de răspuns asupra respondenților, se pune accentul pe combinarea diverselor surse de date: utilizarea registrelor de stat și private, realizarea recensămintelor populației și locuințelor și a cercetărilor statistice prin sondaj.

Planul de acțiuni al Guvernului (PAG) pentru anii 2020-2023 (acțiunea 6.31), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 636/2019, prevede eficientizarea procesului de producere a statisticilor vitale, cu privire la fenomenele demografice și sociale, în special prin utilizarea de sisteme de tip „multi-registre”. Acest obiectiv urmează a fi realizat prin dezvoltarea unui sistem informațional pentru producerea statisticilor privind populația, structura, mobilitatea și caracteristicile socio-demografice ale acesteia, care corespunde cerințelor și practicilor internaționale, precedată de elaborarea cadrului normativ aferent necesar instituirii și funcționării acestui sistem.

În acest sens, dezvoltarea, menținerea și operarea unui sistem informațional de elaborare a Statisticilor demografice și sociale comprehensiv și sigur, care conține date fiabile și actualizate, sunt esențiale pentru producerea și diseminarea statisticilor respective despre populația țării.

Sistemul informațional „Statistici demografice și sociale” (în continuare SI SDS) își propune să integreze, în bază de identificatori unici (statistici și non-statistici), datele individuale, inclusiv datele cu caracter personal, din cercetările statistice ale Biroului Național de Statistică (în continuare BNS) (exhaustive, tip recensământ, și prin sondaj) și din diverse resurse și sisteme informaționale de stat și private. Acestea vor fi colectate și furnizate în scopul producerii de statistici oficiale, în conformitate cu legislația în domeniu, privind fenomenele demografice și caracteristicile sociale și economice ale populației, precum și vor servi drept bază pentru realizarea diverselor activități și cercetări statistice ale BNS.

Pe termen scurt și mediu, SI SDS va susține eforturile țării în consolidarea statisticilor naționale în domeniul social și demografic, prin optimizarea și modernizarea cercetărilor statistice și prin consum și re-utilizare de date din resurse informaționale existente pentru:

- identificarea unităților statistice (unități de observare statistică) și organizarea colectării datelor în teren în cadrul cercetărilor statistice realizate de BNS;
- furnizarea, consumul și prelucrarea datelor individuale, inclusiv datelor cu caracter personal, conform programului RPL, realizat în cadrul rundelor mondiale ale recensămintelor (realizate, conform recomandărilor internaționale, cu o periodicitate de cel mult o dată la 10 ani);
- analiza și validarea datelor colectate în scopul asigurării plenitudinii, calității și fiabilității rezultatelor cercetărilor statistice și a recensămintelor.

Pe termen lung, acest sistem, devenind totalmente funcțional și operațional cu conținut suficient de obiecte informaționale, va permite tranziția la organizarea și efectuarea de recensăminte și cercetări statistice bazate pe registre în locul celor tradiționale, în corespundere cu experiența internațională avansată, în special a țărilor din Uniunea Europeană.

Prezentul document constituie o viziune conceptuală asupra creării și funcționării SI „Statistici demografice și sociale”. Implementarea SI SDS va contribui la:

- sporirea capacităților BNS de realizare cost-eficientă a cercetărilor statistice privind populația, inclusiv a recensămintelor, producere și diseminare a statisticilor din domeniul socio-demografic;
- asigurarea accesului la datele din resursele și sistemele informaționale ale deținătorilor de date administrative și private relevante pentru producerea statisticilor demografice și sociale;
- sporirea diversității și calității produselor statistice și accesibilității utilizatorilor la acestea.

Conceptul în cauză include aspecte privind scopul și obiectivele, principiile, caracteristicile de bază, arhitectura conceptuală, cerințele funcționale ale Sistemului informațional.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

1. Denumirea deplină a sistemului este Sistemul informațional automatizat „Statistici demografice și sociale” (în continuare SI SDS).

2. Definiția sistemului

Sistemul informațional automatizat „Statistici demografice și sociale”, este parte a sistemului informațional automatizat integrat al BNS, și reprezintă un ansamblu de resurse și tehnologii informaționale, mijloace tehnice de program și metodologii, inclusiv metadate, sisteme de consum de date, norme juridice și structuri organizatorice.

Resursa informațională a SI SDS reprezintă un spațiu informațional unic pentru integrarea bazelor de date cu înregistrări ale observărilor statistice din domeniile sociale și demografic realizate de BNS cu alte resursele informaționale de stat și private, necesare procesului de producere a statisticilor oficiale privind fenomenele demografice și caracteristicile socio-economice ale populației, în scopul satisfacerii intereselor și necesităților informaționale ale populației, statului și mediului de afaceri.

Aceasta va oferi mecanisme eficiente pentru gestionarea bazelor de date statistice de tip “multi-registre” prin preluarea, pseudonimizarea, evaluarea datelor (prin evaluarea gradului de corespondere a datelor din sursele de date administrative (SDA) cerințelor de elaborare a statisticilor), transformarea statistică (prin standardizarea variabilelor), prelucrarea statistică a datelor (codificare, clasificare, imputare, validare, agregare, corelare, modelare, editare, analiză statistică, stocare, arhivare etc.).

3. SI SDS constituie o resursă informațională de stat departamentală și reprezintă totalitatea sistematizată de date primare necesare producerii și diseminării de statistici socio-demografice oficiale despre populația țării după locul și momentul aflării în țară, caracteristicile demografice, mobilitatea și mișcarea lor migratorie, nucleele familiale și relațiile intergeneraționale, fenomenele demografice care le însoțesc, condițiile de trai și statutul locuințelor, nivelul de educație și starea de sănătate, oportunitățile de realizare economică și comportament social, accesul la resursele economice, financiare, sociale, tehnologice și la servicii publice, protecția, securitatea personală și justiția socială, precum și evoluția acestora în timp. Sarcina instituirii și asigurării funcționării SI SDS îi revine BNS, cu suportul posesorilor și deținătorilor de date din registre și sisteme informaționale disponibile, a partenerilor de dezvoltare, a altor parteneri naționali și internaționali.

4. În sensul prezentului Concept, sunt utilizate următoarele noțiuni:

1) *anonimizare* – tehnică de prelucrare aplicată a datelor cu caracter personal în vederea eliminării ireversibile a posibilității de identificare a persoanelor vizate;

2) *criptare* – proces de codificare a informațiilor, inclusiv a datelor cu caracter personal, care sunt protejate prin măsuri tehnologice astfel încât să poată fi accesibile doar persoanelor autorizate;

3) *identificator statistic unic* – cod numeric unic, generat în scopuri exclusiv statistice, în urma aplicării asupra fiecărui IDNP sau alt cod de identificare unic de stat a unui algoritm specific de anonimizare utilizat într-o bază de date sau în orice listă de unități statistice și folosit pentru a verifica că baza de date sau lista de unități statistice include o singură înregistrare pentru fiecare unitate statistică și pentru a se realiza legătura între înregistrări;

4) *indicator statistic* – expresie numerică a unei determinări calitative obiective (fenomen, proces sau categorie economico-socială), definite în timp și spațiu, obținute în urma unei cercetări statistice;

5) *metadate statistice* – date care descriu structura datelor sistemului, modul în care sunt obținute și stocate datele sistemului, precizează structura datelor, proveniența lor, regulile de transformare, de agregare și de calcul; joacă un rol esențial în alimentarea sistemului cu date, fiind consultate și actualizate pe întreg ciclul de viață al sistemului;

6) *observare statistică* – culegerea unitară a datelor despre unele caracteristici în prealabil stabilite de la unitățile care au fost incluse în obiectivul de cercetare statistică, după o metodologie statistică elaborată;

7) *populație statistică* – o mulțime de unități statistice (persoane fizice, persoane juridice, gospodării, locuințe etc.), strict definite metodologic, cu anumite însușiri comune care fac obiectul observării statistice directe sau prin intermediul unității de raportare;

8) *prelucrare în scop statistic* - orice operațiune sau serie de operațiuni care se efectuează asupra datelor, inclusiv a datelor cu caracter personal, prin mijloace automatizate sau neautomatizate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, păstrarea, restabilirea, adaptarea ori modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvoltarea prin transmitere, diseminare sau în orice alt mod, alăturarea ori combinarea, blocarea, ștergerea sau distrugerea;

9) *pseudonimizare* - înseamnă prelucrarea datelor cu caracter personal într-un asemenea mod încât acestea să nu mai poată fi atribuite unei anume persoane vizate fără a se utiliza informații suplimentare, cu condiția ca aceste informații suplimentare să fie stocate separat și să facă obiectul unor măsuri de natură tehnică și organizatorică care să asigure neatribuirea respectivelor date cu caracter personal unei persoane fizice identificate sau identificabile;

10) *registru statistic* - totalitatea informațiilor despre unitățile statistice, care permite identificarea lor pentru includere în cercetările statistice, precum și producerea diferitelor informații despre unitățile statistice;

11) *variabilă statistică* - o caracteristică a unității statistice care este observată, ce poate lua mai mult de o valoare dintr-un set de valori; variabilele stau la baza calculării indicatorilor din statisticile oficiale solicitate de legislația națională și recomandările internaționale în domeniu.

12) *unitate statistică* – unitate de observație de bază, și anume o persoană fizică sau juridică, o gospodărie la care se referă datele.

5. În SI SDS sunt utilizate următoarele abrevieri:

BNS – Biroul Național de Statistică;

IDNP – numărul de identificare de stat al persoanei fizice;

ISU – identificator statistic unic;

RPL – recensământul populației și locuințelor;

RSP – Registrul de Stat al Populației;

SDA – surse de date administrative

SI – sistem informațional;

TIC – tehnologia informației și a comunicațiilor.

6. SI SDS este destinat pentru colectarea, prelucrarea, stocarea și analiza statistică a datelor despre unitățile care fac obiect al cercetărilor statistice, realizate de BNS în calitate de autoritate centrală în domeniul statisticii, sau bazate pe alte resurse informaționale de stat și private, în vederea producerii de statistici oficiale actualizate cu privire la fenomenele demografice și caracteristicile socio-economice ale populației la diferite intervale de timp ale ciclului vieții, în condiții de siguranță și cu asigurarea confidențialității datelor.

Informația statistică respectivă va fi pusă la dispoziția autorităților publice competente, altor persoane fizice și juridice, în conformitate cu Legea nr.93 din 26 mai 2017 cu privire la statistica oficială, precum și cu alte acte legislative și normative în vigoare.

7. Scopul de bază al creării SI SDS constă în realizarea unui management integrat, coordonat și eficient al producerii de statistici oficiale în domeniul social și demografic, în bază de cercetări statistice și utilizare de date administrative din registre, conform principiilor fundamentale ale statisticii oficiale și aliniate la cerințele comunitare, pentru asigurarea utilizatorilor de date cu informații statistice fiabile, coerente și la timp oportune, necesare pentru elaborarea și monitorizarea politicilor, deciziilor autorităților publice și mediului de afaceri, pentru elaborarea cercetărilor științifice, pentru informarea societății și altor categorii de utilizatori, după caz.

8. Obiectivele principale ale SI SDS sunt:

1) formarea, completarea, gestionarea și integrarea resursele informaționale necesare pentru producerea de statistici oficiale în domeniul social și demografic

2) sporirea eficienței procesului de producere a statisticilor oficiale în domeniul social și demografic și asigurarea accesibilității și plenitudinii acestora, în limitele legislației privind protecția datelor cu caracter personal;

3) evaluarea calității datelor din cercetările statistice ale BNS și din surse de date deținătoare de resurse informaționale de stat și private relevante producerii de statistici oficiale în domeniul social și demografic;

4) oferirea instrumentelor automatizate de integrare a bazelor de date cu înregistrări ale observărilor statistice din domeniul social și demografic ale BNS prin conexiune cu resursele informaționale de stat și private, necesare procesului de producere a statisticilor oficiale privind fenomenele demografice și caracteristicile socio-economice ale populației, cu utilizarea mecanismelor de stat ale schimbului de date și interoperabilitate;

5) reducerea sarcinii asupra respondenților, dar și a poverii administrative asupra posesorilor și deținătorilor de registre de stat și sisteme informaționale private disponibile, în contextul furnizării și re-utilizării datelor în scopuri statistice, prin automatizarea procesului de preluare a acestora;

6) utilizarea datelor din SDA ca sursă de date pentru RPL, inclusiv pentru pre-completarea chestionarelor de recensământ, iar pe termen lung – realizarea recensămintelor bazate parțial sau integral pe registre (utilizând codul unic de identificare IDNP, identificator statistic unic și/sau alți identificatori), pentru reducerea costurilor și producerea mai frecventă de statistici de recensământ;

7) reducerea cheltuielilor bugetare pentru organizarea și desfășurarea cercetărilor și lucrărilor statistice, inclusiv a recensămintelor, și pentru producerea statisticilor oficiale;

8) sporirea calității produselor statistice, producerea datelor statistice relevante, de încredere, coerente la nivel național și comparabile pe plan internațional, prin implementarea graduală a prelucrării automatizate a datelor, conform regulilor de validare stabilite, aplicarea automatizată a algoritmilor de calcul a indicatorilor și monitorizarea continuă a calității datelor de intrare și a celor de ieșire (produselor statistice);

9) îmbunătățirea calității estimărilor elaborate pe baza cercetărilor statistice prin sondaj, utilizând SI SDS în calitate de bază de sondaj comprehensivă, ca sursă de date auxiliară pentru calibrarea estimațiilor statistice, precum și pentru modelarea comportamentului non-respondenților;

10) mărirea frecvenței producerii și diseminării datelor statistice oficiale, actualizate la necesitățile informaționale ale societății, prin organizarea procesului automatizat de colectare, preluare, prelucrare, validare a datelor și calcularea indicatorilor statistici;

11) sporirea disponibilității și diversificarea indicatorilor statistici în domeniul social și demografic produși și diseminați prin aplicarea de abordări inovative de calculare a indicatorilor, care răspund necesităților curente ale utilizatorilor, inclusiv în situații de criză;

12) asigurarea interacțiunii efective între BNS, ministere și alte autorități ale administrației publice centrale și locale interesate, instituții deținătoare de registre de stat și private.

9. Întru asigurarea realizării obiectivelor înaintate SI SDS la proiectarea, crearea și implementarea acestuia se ține cont de următoarele principii de bază:

1) *principiul legalității*: presupune crearea și exploatarea sistemului informațional, în conformitate cu legislația națională în vigoare, a normelor și standardelor internaționale recunoscute în domeniu, precum și principiile fundamentale ale statisticii oficiale (mandat legal de producere a datelor statistice; relevanță, acuratețe, promptitudine, imparțialitate și acces egal; standarde metodologice și independență profesională, responsabilitate metodologică și etică; prevenirea utilizării incorecte; confidențialitate a informațiilor statistice; coerență și comparabilitate națională și internațională);

2) *principiul respectării drepturilor omului* care prevede utilizarea sistemului în strictă conformitate cu actele normative naționale și în limitele prevederilor tratatelor și convențiilor în domeniul asigurării drepturilor omului, la care Republica Moldova este parte;

3) *principiul decuplării de platforma tehnologică* care asigură că SI SDS nu va fi condiționat de selectarea platformei tehnologice în baza căreia va fi implementat. Independența de platforma tehnologică presupune că SI SDS va putea fi implementat și operat pe o varietate de tehnologii ale BNS, fiind selectată cea mai bună opțiune tehnologică. Prin aceasta, fiind asigurată utilizarea rațională a resurselor TIC disponibile și investiții inteligente în TIC;

4) *principiul divizării arhitecturii pe nivele* ce va permite proiectarea, dezvoltarea și implementarea independentă a componentelor (contururi) funcționale ale SI SDS în conformitate cu standardele de interfață dintre nivele;

5) *principiul arhitecturii orientată pe servicii (SOA - Service Oriented Architecture)* care constă în distribuirea componentelor funcționale ale sistemului informațional în componente mai mici, distincte - numite servicii - care pot fi distribuite într-o rețea și pot fi utilizate împreună pentru a crea aplicații destinate implementării funcțiilor de business ale sistemului informațional;

6) *principiul reutilizării capacităților existente* care presupune că SI SDS va fi implementat prin reutilizarea la nivelul componentelor sale a capacităților TIC curente la care are acces BNS. Dezvoltarea de noi capacități specifice SI SDS se va face doar în cazul lipsei acestora în arhitectura TIC curentă a BNS;

7) *principiul alinierii la arhitectura TIC de scară largă a BNS* care presupune că locul SI SDS în arhitectura TIC de scară largă este explicit delimitat în raport cu alte sisteme informatice ale BNS. SI SDS va fi implementat cu aplicarea principiilor de arhitectură TIC stabilite de BNS și va fi capabil să interacționeze cu alte componente ale arhitecturii TIC;

8) *principiul securității prin design* care presupune proiectarea SI SDS în cunoștință de cauză cu privire la riscurile de securitate a informației ce pot afecta buna funcționare a sistemului informațional. Cerințele legale aplicabile pentru protecția datelor cu caracter personal trebuie considerate la etapa de proiectare a SI SDS și implementate la etapa de dezvoltare. SI SDS va asigura accesarea controlată, transparentă și responsabilă a datelor;

9) *principiul integrității, plenitudinii și veridicității datelor* care presupune implementarea mecanismelor care permit păstrarea conținutului și interpretării univoce a datelor în condițiile unor influențe accidentale și eliminării fenomenelor de denaturare sau lichidare accidentală a acestora, furnizarea unui volum de date suficient executării funcțiilor de business al sistemului informațional

și asigurarea unui grad înalt de corespundere a datelor cu starea reală a obiectelor pe care le reprezintă și care fac parte din SI SDS;

10) *principiul expansibilității* care stipulează posibilitatea extinderii și completării sistemului informațional cu noi funcții sau îmbunătățirea celor existente;

11) *principiul primei persoane/ centrului unic* care presupune existența unei persoane responsabile de rang înalt, cu drepturi suficiente pentru luarea deciziilor și coordonarea activităților în vederea creării și exploatării sistemului informațional;

12) *principiul scalabilității* care presupune asigurarea unei performanțe constante a soluției informatice la creșterea volumului de date și a solicitării sistemului informațional;

13) *principiul modularității*, care presupune proiectarea, implementarea și dezvoltarea sistemului conform principiului modular, cu utilizarea standardelor în domeniul tehnologiilor informaționale și de telecomunicații în conformitate cu cadrul normativ în vigoare;

14) *principiul orientării spre utilizator*, potrivit căruia structura, conținutul, mijloacele de acces și navigarea sunt concentrate pe utilizatori;

15) *principiul datelor sigure*, care presupune introducerea datelor în sistem doar prin canale autorizate, autentificate și criptate;

16) *principiul integrării cu produsele de program existente*, care presupune posibilitatea soluției informatice de a se integra și interacționa cu aplicațiile, serviciile și bazele de date implementate în cadrul BNS;

17) *principiul independenței și neutralității tehnologice*, care presupune că sistemul trebuie să se orienteze pe cerințele funcționale, independent de tehnologii sau produse specifice;

18) *principiul asigurării protecției datelor cu caracter personal*, prevede punerea în aplicare a măsurilor organizatorice și tehnice necesare în conformitate cu cerințele actelor normative în vigoare, în vederea asigurării unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal în procesul de prelucrare a acestora pentru scopurile statisticii oficiale;

19) *principiul securității informaționale*, care presupune asigurarea nivelului integrității, exclusivității, accesibilității și eficienței protecției datelor împotriva pierderii, alterării, denaturării, deteriorării, modificării, accesului și utilizării neautorizate. Securitatea SI SDS presupune rezistența la atacuri, protecția integrității informației și pregătirea pentru lucru pentru lucru atât a sistemului, cât și a datelor lui;

20) *principiul unității spațiului informațional*, care prevede utilizarea unui sistem unic de clasificatoare, formate de date, protocoale de interacțiune informațională, standarde, documente normative și metodice interdependente;

21) *principiul compatibilității SI SDS* cu sistemele informaționale publice existente în țară;

22) *principiul controlului*, care prevede totalitatea măsurilor organizatorice și tehnice de program, care asigură calitatea înaltă a resursei informaționale formate, fiabilitatea păstrării acestora și corectitudinea utilizării în conformitate cu legislația în vigoare;

23) *principiul auditului sistemului*, care presupune înregistrarea informației despre schimbările ce au loc, pentru a face posibilă reconstituirea istoriei unui obiect sau a stării lui la o etapă anterioară.

10. Sarcinile de bază realizate la exploatarea SI SDS sunt:

1) Asistarea informațională a pregătirii și a desfășurării cercetărilor statistice realizate de BNS în domeniul social și demografic, a prelucrării rezultatelor acestora și diseminării de statistici oficiale;

2) Asigurarea implementării subsistemelor informaționale pe sub-domenii ale statisticii sociale și demografic ca părți componente ale sistemului informațional statistic integrat;

3) Asigurarea integrării și interoperabilității cu alte resurse și sisteme informaționale pentru a prelua informații în scopul producerii statisticilor oficiale în domeniul social și demografic cu asigurarea confidențialității datelor și a protecției datelor cu caracter personal (în vederea îmbunătățirii calității datelor, pentru eliminarea anomaliilor și erorilor depistate și excluderii redundanței introducerii datelor);

4) Automatizarea procesului de colectare, preluare, stocare, combinare, analiză, potrivire, producere și/sau prelucrare și diseminare a datelor în cadrul cercetărilor statistice ale BNS și preluate din resurse informaționale de stat și private, în vederea producerii statisticilor oficiale;

5) Formarea și actualizarea continuă a resursei informaționale în domeniul statisticilor sociale și demografice, în scopul producerii indicatorilor respectivi și susținerii informaționale a proceselor decizionale, desfășurate la nivel național, sectorial și teritorial;

6) Optimizarea graduală a raportului cost-eficiență în procesul de producere a statisticilor sociale și demografice, prin utilizarea datelor administrative din resurse informaționale de stat sau private, inclusiv date cu caracter personal și alte date individuale, precum și generarea, actualizarea indicatorilor statistici la necesitate;

7) Facilitarea comunicării și colaborării interinstituționale, în special cu posesorii și deținătorii de date din resurse informaționale de stat și private, relevante pentru producerea statisticilor oficiale în domeniul social și demografic, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul de colectare a datelor și pentru a contribui la îmbunătățirea calității registrelor utilizate;

8) Asigurarea unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal la toate etapele de colectare, preluare și prelucrare în vederea producerii statisticilor oficiale în domeniul social și demografic, prin aplicarea mecanismelor de criptare, pseudonimizare și, după caz, anonimizare a datelor, în măsura în care nu vor împiedica realizarea scopurilor SI SDS, conform politicii BNS de protecție a datelor cu caracter personal;

9) Asigurarea mecanismelor corespunzătoare de evaluare și management al calității datelor utilizate în scopul producerii de statistici oficiale, prin prisma: relevanței, acurateței, actualității, punctualității, accesibilității și clarității, comparabilității și coerenței datelor;

10) Consolidarea sistemului de diseminare a informației statistice, diversificarea gamei de produse statistice puse la dispoziția utilizatorilor de date statistice.

Capitolul II

CADRUL NORMATIV-JURIDIC AL SI SDS

11. Cadrul normativ-juridic al SI SDS este format din actele normative care reglementează domeniul statisticii oficiale și subdomeniile acesteia, al informatizării și tehnologiei informației la nivel național și internațional.

12. Crearea și funcționarea SI SDS este reglementată, în particular, de următoarele acte normative și documente de politici:

- 1) Legea nr.982/2000 privind accesul la informație;
- 2) Legea nr.1069/2000 cu privire la informatică;
- 3) Legea nr.100/2001 privind actele de stare civilă;
- 4) Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;
- 5) Legea nr.71/2007 cu privire la registre;
- 6) Legea nr.241/2007 comunicațiilor electronice;
- 7) Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova;
- 8) Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal;

- 9) Legea nr.186/2011 pentru ratificarea Convenției Organizației Internaționale a Muncii nr. 160 privind statistica muncii;
- 10) Legea nr.91/2014 privind semnătura electronică și documentul electronic;
- 11) Legea nr.112/2014 pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte;
- 12) Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială;
- 13) Legea nr.142/ 2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate;
- 14) Hotărârea Guvernului nr. 418/2000 cu privire la crearea Registrului de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale;
- 15) Hotărârea Guvernului nr.333/2002 pentru aprobarea Concepției sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al populației" și Regulamentului cu privire la Registrul de stat al populației;
- 16) Hotărârea Guvernului nr.1518/2003 despre crearea Sistemului informațional automatizat "Registrul de stat al unităților administrativ-teritoriale și al străzilor din localitățile de pe teritoriul Moldovei";
- 17) Hotărârea Guvernului nr.1128/2004 cu privire la aprobarea Concepției Sistemului Informațional Medical Integrat;
- 18) Hotărârea Guvernului nr.1373/2006 cu privire la aprobarea Concepției sistemului informațional automatizat "Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici";
- 19) Hotărârea Guvernului nr.1401/2007 privind aprobarea Concepției Sistemului informațional integrat automatizat "Migrație și azil";
- 20) Hotărârea Guvernului nr.633/2007 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat „Registrul informației criminalistice și criminologice”;
- 21) Hotărârea Guvernului nr. 834/2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră;
- 22) Hotărârea Guvernului nr. 1123/2010 privind aprobarea Cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal;
- 23) Hotărârea Guvernului nr.546/2011 privind aprobarea Regulamentului cu privire la acordarea serviciilor Sistemului de telecomunicații al autorităților administrației publice și operarea modificărilor în unele hotărâri ale Guvernului;
- 24) Hotărârea Guvernului nr.768/2011 cu privire la aprobarea Programului național strategic în domeniul securității demografice a Republicii Moldova (2011-2025);
- 25) Hotărârea Guvernului nr.656/2012 cu privire la aprobarea Programului privind Cadrul de Interoperabilitate;
- 26) Hotărârea Guvernului nr. 1006/2012 privind Registrul resurselor și sistemelor informaționale de stat;
- 27) Hotărârea Guvernului nr.857/2013 cu privire la Strategia națională de dezvoltare a societății informaționale „Moldova Digitală 2020”;
- 28) Hotărârea Guvernului nr.1090/2013 privind serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass);
- 29) Hotărârea Guvernului nr. 106/2014 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Sistemului informațional automatizat „Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici”;
- 30) Hotărârea Guvernului nr. 128/2014 privind platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud);
- 31) Hotărârea Guvernului nr.406/2014 cu privire la aprobarea Programului pentru integrarea problemelor îmbătrânirii în politici;
- 32) Hotărârea Guvernului nr. 708/2014 „Privind serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog)”;
- 33) Hotărârea Guvernului nr.1451/2016 cu privire la aprobarea Strategiei de dezvoltare a sistemului statistic național 2016-2020 și a Planului de acțiuni privind implementarea acesteia;

34) Hotărârea Guvernului nr. 201/2017 privind aprobarea Cerințelor minime obligatorii de securitate cibernetică;

35) Hotărârea Guvernului nr.935/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Biroului Național de Statistică;

36) Hotărârea Guvernului nr.211/2019 privind platforma de interoperabilitate (MConnect);

37) Hotărârea Guvernului nr.376/2020 „Privind aprobarea Conceptului serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify) și a Regulamentului privind modul de funcționare și utilizare a serviciului guvernamental de notificare electronică (MNotify)”;

38) Hotărârea Guvernului nr.375/2020 pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice” (MPower) și a Regulamentului privind modul de ținere a Registrului împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice;

39) Hotărârea Guvernului nr.601/2020 cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional de management în educație;

40) Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr. 78/2006 cu privire la aprobarea reglementării tehnice „Procesele ciclului de viață al software-ului” RT 38370656 - 002:2006;

41) Ordinul Agenției Relații Funciare și Cadastru nr. 20 din 11 februarie 2008 despre aprobarea Concepției sistemului informațional automatizat “Cadastrul bunurilor imobile”;

42) Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 126 din 4 octombrie 2017 cu privire la aprobarea formularului tipizat (Forma IPC18) Darea de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate și a Instrucțiunii cu privire la modul de completare a formularului nominalizat;

13. La dezvoltarea și funcționarea sistemului informațional sunt aplicabile următoarele Recomandări, standarde și bune practici europene și internaționale în domeniul statisticii oficiale și tehnologiilor informaționale și ale comunicațiilor:

1) Regulamentul (CE) nr. 223/2009 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene din 11 martie 2009 privind statisticile europene;

2) Regulamentul (UE) nr. 1260/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind statisticile demografice europene;

3) Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 205/2014 al Comisiei din 4 martie 2014 de stabilire a condițiilor uniforme de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1260/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile demografice europene, în ceea ce privește defalcarea datelor, termenele și revizuirile de date;

4) Regulamentul (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene din 9 iulie 2008 privind recensământul populației și al locuințelor;

5) Recomandarea Comisiei Europene din 23 iunie 2009 (2009/498/EC) privind metadatele de referință pentru Sistemul Statistic European;

6) Regulamentul (UE) 2017/712 al Comisiei din 20 aprilie 2017 de stabilire a anului de referință și a programului de date statistice și de metadate privind recensământul populației și al locuințelor prevăzut de Regulamentul (CE) nr. 763/2008 al Parlamentului European și al Consiliului;

7) Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/EC;

8) Regulamentul Consiliului și Parlamentului European nr.1165/1998 privind statisticile pe termen scurt;

9) Regulamentul (CE) nr. 1503/2006 al Comisiei de punere în aplicare și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1165/98 al Consiliului privind statisticile pe termen scurt, în ceea ce privește definițiile variabilelor, lista variabilelor și frecvența de elaborare a datelor;

10) Principiile fundamentale ale statisticii oficiale adoptate de Adunarea Generală a ONU prin rezoluția 68/261 din 29.01.2014;

- 11) Programul recensământului populației și locuințelor pentru runda mondială 2020 (inclusiv Principiile și recomandările pentru Recensămintele Populației și Locuințelor, Revizia 3) aprobat de Comisia pentru Statistică a Organizației Națiunilor Unite (ONU) la cea de-a 46-a și adoptat de Consiliul Economic și Social al ONU prin rezoluția E/RES/2015/10;
- 12) Recomandările pentru runda mondială 2020 a Recensămintelor Populației și Locuințelor adoptate de către Conferința Statisticienilor Europeni la sesiunea planară nr.63 din iunie 2015, UNECE
- 13) Organizația Națiunilor Unite, Manual privind managementul recensământului pentru recensămintele populației și locuințelor, Revizia 2, Organizației Națiunilor Unite, 2016;
- 14) Rezoluția Conferinței internaționale a statisticienilor muncii (CISM) privind Sistemul integrat al statisticilor salariale (ediția a 12 CISM, 1973);
- 15) Rezoluția Conferinței internaționale a statisticienilor muncii (CISM) Statisticile privind munca, ocuparea și subutilizarea forței de muncă (a 19 CISM, 2013);
- 16) Convenția Organizației Internaționale a Muncii nr. 160 privind statistica muncii (din 25 iunie 1985) ratificată prin Legea nr.186 din 29.09.2011
- 17) Convenția Nr. 320 din 30.03.2007 privind drepturile persoanelor cu dizabilități, Articolul 31 Statistici și colectarea datelor;
- 18) Recomandările ONU, UNECE, UNSTATS, ILO, Eurostat și alte standarde internaționale în domeniu (privind statisticile demografice și sociale, privind utilizarea registrelor și datelor administrative pentru recensământul populației și al locuințelor etc.);
- 19) Generic Statistical Information Model v1.2 (GSIM, Model generic de informații statistice), aprobat de Diviziunea pentru Statistică a Departamentului ONU pentru Afaceri Economice și Sociale, ESA/STAT/AC.289/22 din 11 mai 2015;
- 20) Generic Statistical Business Process Model GSBPM v5.1 (ianuarie 2019) (Modelului Generic al Proceselor Statistice), aprobat de Comisia Economică a Organizației Națiunilor Unite pentru Europa;
- 21) Standardul Republicii Moldova SMV ISO CEI 15288: 2009, „Ingineria sistemelor și software-ului. Procesele ciclului de viață al sistemului”;
- 22) SM ISO/CEI 12207 „Ingineria sistemelor și software-ului. Procesele ciclului de viață al software-ului”;
- 23) SM ISO/CEI 27002 „Tehnologia informației. Tehnici de securitate. Cod de bună practică pentru managementul securității informației”;
- 24) SM ISO/CEI 15408-1 „Tehnologia informației. Tehnici de securitate. Criterii de evaluare pentru securitatea tehnologiei informației. Partea 1: Introducere și model general”;
- 25) SM ISO/CEI 15408-2 „Tehnologia informației. Tehnici de securitate. Criterii de evaluare pentru securitatea tehnologiei informației. Partea 2: Cerințe funcționale de securitate”;
- 26) SM ISO/CEI 15408-3 „Tehnologia informației. Tehnici de securitate. Criterii de evaluare pentru securitatea tehnologiei informației. Partea 3: Cerințe de asigurare a securității”;
- 27) Michael O. Leavitt, Ben Shneiderman, Research-Based Web Design & Usability Guidelines, https://www.usability.gov/sites/default/files/documents/guidelines_book.pdf;
- 28) Recomandările World Wide Web Consortium (W3C) (<http://www.w3c.org>) privind calitatea conținutului paginilor Web, posibilitățile vizualizării corecte a informației, folosind exploratoare Internet larg utilizate, și compatibilitatea cu diferite platforme informatice;
- 29) Recomandările WAI (Web Accessibility Initiative) (<http://www.w3c.org/WAI>) privind asigurarea posibilității utilizării resurselor site-urilor de către persoanele cu dizabilități;
- 30) Recomandările WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) <http://www.w3.org/TR/WCAG21/>;
- 31) Recomandările W3C (<http://validator.w3.org>) privind testarea paginilor WEB. Toate paginile WEB generate de SI SPM se vor testa în conformitate cu aceste recomandări;
- 32) Pentru asigurarea funcțiilor schimbului de date cu alte sisteme informaționale, inclusiv internaționale, se va implementa standardul SDMX (Statistical Data and Metadata Exchange), standardele legate de XML și serviciile web.

Capitolul III

SPAȚIUL FUNCȚIONAL AL SI SDS

14. SI SDS trebuie să asigure realizarea funcțiilor de bază ale unui sistem informațional, stipulate în legislația în vigoare, precum și a **funcțiilor specifice** ce reies din destinația acestuia, după cum urmează:

1) *Formarea și gestionarea resursei informaționale unice* în domeniul statisticilor oficiale demografice și sociale. SI SDS va forma banca de date a statisticilor demografice și sociale prin (i) colectarea datelor despre unitățile statistice care fac obiect ale cercetărilor statistice din domeniile sociale și demografic realizate de BNS, precum și prin (ii) consumul în mod automatizat, prin servicii informaționale și de interoperabilitate, și (iii) integrarea extraselor din bazele de date ale resurselor informaționale de stat și private la nivel de înregistrări individuale de date relevante și necesare producerii statisticilor oficiale cu privire la fenomenele demografice și caracteristicile sociale ale populației, ținând cont de perioadele de referință a acestora;

2) *Organizarea asigurării informaționale* prin oferirea accesului la datele din SI SDS angajaților autorității centrale în domeniul statisticii, conform atribuțiilor de serviciu, și altor producători de statistici oficiale doar în scopul producerii statisticilor oficiale, în conformitate cu legislația în domeniul statisticii oficiale în vigoare și cu respectarea măsurilor pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor;

3) *Asigurarea veridicității, integrității, calității* datelor la toate etapele de colectare, prelucrare și diseminare;

4) *Asigurarea și monitorizarea calității*. SI SDS va pune în aplicare mecanisme de evaluare și asigurare a calității datelor de intrare (*input*), a procesului (*process*) și datelor de ieșire (*output*), cu aplicarea procedurilor de actualizare a datelor.

5) *Asigurarea protecției datelor și securității acestora* la toate etapele de formare a băncii de date a SI SDS, de prelucrare a datelor și de diseminare a informațiilor statistice, în conformitate cu cerințele legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, cu utilizarea metodelor de autentificare a utilizatorilor, de autorizare conform rolului atribuit în sistem, și cu utilizarea mecanismelor de protecție a datelor și a canalelor de conexiune;

6) *Asigurarea generării rapoartelor statistice și analitice* pentru evaluarea performanței și funcționalității sistemului, dar și a datelor statistice oficiale, produse în baza metodologiilor statistice cu scopul diseminării acestora pentru utilizatorii de date.

7) *Administrarea sistemului*, care include acțiuni de administrare a rolurilor și drepturilor utilizatorilor, administrarea nomenclatoarelor, administrarea: menținerea și actualizarea algoritmilor specifici calculării indicatorilor statistici, alte activități particulare de administrare și acces la funcționalitățile SI SDS.

15. Calitatea pe cele trei dimensiuni (calitatea datelor de intrare, de proces și a datelor de ieșire/output) se realizează prin respectarea următoarelor criterii:

1) *relevanța* – măsura în care produsul statistic și conceptele utilizate satisfac necesitățile utilizatorilor. În acest sens, sistemul trebuie să permită flexibilitate, scalabilitate și dinamicitate în ajustarea setului de indicatori statistici, a algoritmilor și a metodologiei utilizate pentru calcularea/estimarea acestora;

2) *acuratețea* – măsura în care estimările, valorile obținute pentru indicatori sunt aproape de valorile necunoscute dar considerate adevărate ale acestor indicatori. În acest sens, sistemul trebuie să permită identificarea, sistematizarea și soluționarea/medierea deficiențelor în date (prin editări, imputări etc.);

3) *actualitatea* – perioada de timp între disponibilitatea informației statistice și evenimentul/fenomenul la care acesta se referă sau îl descrie. În acest sens, sistemul trebuie să permită fixarea perioadelor de referință, fixarea perioadelor pentru producerea indicatorilor statistici, monitorizarea și alertarea respectării acestor intervale de timp.

Alte criterii ce trebuie monitorizate în afara SI SDS: *punctualitatea* (perioada de timp scursă între data lansării/publicării indicatorilor statistici și data planificată, conform Programului lucrărilor statistice, sau a unui calendar ce reiese din anumite prevederi legale); *accesibilitatea* (condițiile în care utilizatorii pot obține, utiliza și interpreta indicatorii statistici (gama de publicații, nivelul de acces la banca de date statistice, disponibilitatea metadatelor, etc.); *comparabilitatea* (gradul de comparare a indicatorilor statistici în baza unor criterii precum: arii geografice, perioade de referință în timp etc.); *coerența* (măsura în care indicatorii privind statistica socială și demografic calculați se integrează și corespund/corelează cu alți indicatori și date statistice produse de BNS).

16. Calitatea datelor de intrare (input) – este asigurată prin efectuarea unei evaluări a calității datelor, colectate în cadrul cercetărilor statistice și ale surselor de date administrative și private, în baza unei metodologii elaborate și aprobate de BNS în acest sens. Evaluarea presupune, dar nu se limitează la: studierea informației despre sursa de date și seturile de date gestionate de către aceasta și fixarea la nivel de sistem a regulilor și comportamentului specific fiecărei surse de date, aplicarea chestionarelor statistice sau specificațiilor tehnice pentru transmiterea datelor direcționate per sursa de date; analiza micro-datelor primite de la sursă prin identificarea numărului total de înregistrări, a numărului de valori lipsă, valori inadmisibile, înregistrări dublate, înregistrări fără identificatoare, sistematizarea și medierea acestor deficiențe, alte situații și procedee stabilite de BNS;

17. Calitatea procesului (process)– vizează asigurarea calității corelării și transformării statistice a datelor pe măsură ce un nou proces, acțiune este adăugată și desfășurată. În acest sens, sistemul urmează să efectueze corelările în baza unui identificator unic al unității statistice, fie a unui identificator construit în interiorul SI SDS, în baza unui set minim de variabile despre unitatea statistică și atribuit acesteia de sistem. Calitatea procesului se va asigura prin aplicarea de metodologii de calculare a indicatorilor statistici, aprobate de către BNS.

18. Pentru asigurarea estimării corecte a indicatorilor statisticii oficiale privind fenomenele demografice și caracteristicile sociale ale populației, SI SDS va utiliza diverse resurse informaționale structurate și, după caz, nestructurate, însă care nu se limitează la:

1) date despre unitățile statistice care fac obiect ale observărilor/cercetărilor statistice (inclusiv recensăminte) din domeniile sociale și demografic realizate de BNS, colectate direct de la respondenți sau prin intermediul unităților de raportare;

2) registre/resurse informaționale de bază – care permit identificarea/descrierea unităților statistice de bază (populația și evenimentele de viață) și se referă la SIA “Registrul de stat al populației”, SIA “Registrul de stat al actelor de stare civilă”, SIA „Registrul bunurilor imobile”, SIA Integrat „Migrație și Azil”, SI Integrat al Poliției de Frontieră, SIA „Asistența Medicală Primară”;

3) registre/resurse informaționale adiționale/suplimentare – care permit determinarea caracteristicilor unității statistice, oferă detalii despre activitățile adiționale și dinamica unității, consemnează semne și evenimente de viață și permit luarea unei decizii în contextul estimării corecte a indicatorilor statistici. Resurse informaționale suplimentare care se vor lua în calcul întru realizarea obiectivelor fixate ale SI SDS sunt, dar nu se limitează la: SI „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală”, SI „Protecția Socială”, SI “Bilete de tratament”, SI „Acte de studii”, SI Integrat de Management în Educație, SI al Serviciului Fiscal de Stat, Registrul fiscal de stat, Registrului de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale, SIA „Registrul electronic al angajaților” din sectorul bugetar, Registrul de stat al unităților de drept, SI „Înregistrarea la medicul de familie”, SI „Asistență Medicală Primară”, SI „Asistență Medicală Spitalicească”, SI „Registrul informației criminalistice și criminologice”, SIA Piața Forței de Muncă „Jobless”. Alte resurse informaționale adiționale se stabilesc prin Programul Lucrărilor

Statistice, aprobat de Guvern sau nemijlocit de Biroul Național de Statistică, în calitate de autoritate centrală în domeniul statisticii;

4) resurse informaționale private, inclusiv ale furnizorilor de utilități publice (apă, telefonie fixă și mobilă, gaz, energie electrică, termică etc.) și de alte servicii în scopul realizării cercetărilor statistice și producerii statisticilor oficiale, inclusiv a datelor de recensământ.

19. *Calitatea datelor de ieșire (output)* se efectuează asupra rezultatelor obținute în urma integrării bazelor de date despre unitățile statistice care fac obiect ale observărilor/cercetărilor statistice din domeniile sociale și demografic ale BNS cu extrase din sursele de date administrative și private prin aplicarea instrumentelor de evaluare în raport cu criteriile de calitate;

20. Având în vedere funcțiile SI SDS, sistemul va avea următoarele **contururi funcționale** de bază:

1) Conturul „**Statistica populației și migrației**” reprezintă un sub-sistem de producere a datelor statistice oficiale relevante, de încredere și comparabile în plan internațional, privind mișcarea naturală și migratorie, mobilitatea internă, starea civilă, numărul anual al populației cu reședință obișnuită la nivel național și în profil teritorial, concretizat și ajustat în cadrul recensămintelor, precum și indicatorii demografici de bază.

2) Conturul „**Statistici de ocupare și nivel de trai**” reprezintă un sub-sistem de producere a datelor statistice oficiale relevante, de încredere și comparabile în plan internațional, privind forța de muncă, accesul la piața muncii și salarizare, condițiile de trai și nivel de bunăstare, nivelul de venituri, inclusiv din activitate economică, și cheltuieli.

3) Conturul „**Statistici servicii sociale și justiție**” reprezintă un sub-sistem de producere a datelor statistice oficiale relevante, de încredere și comparabile în plan internațional, privind nivelul de educație și starea de sănătate ale populației, accesul la protecția socială, la servicii de sănătate, la justiție și cultură, accesul la alte servicii publice și utilități.

4) Conturul „**Recensământ al populației**” reprezintă un sub-sistem al SI SDS de colectare, integrare, prelucrare și analiză a datelor și diseminare de statistici oficiale (inclusiv bazate pe registre) despre populația cu reședință obișnuită a țării și fondul de locuințe în care aceasta habitează, caracteristicile lor geografice, demografice, sociale și economice, caracteristicile gospodăriilor și nucleelor familiale.

21. Funcțiile comune tuturor conturilor funcționale ale SI SDS, sunt după cum urmează:

1) „*Colectare date*” - asigură setul de funcționalități de bază și procese desfășurate în contextul pregătirii și desfășurării procesului de colectare de date privind unitățile statistice ce fac obiect al observării statistice în cadrul cercetărilor și lucrărilor statistice ale BNS și caracteristicile acestora (variabilele stau la baza calculării indicatorilor din statisticile oficiale solicitate de legislația națională și internațională);

2) „*Preluare și pregătire date*” - asigură setul de funcționalități de bază pentru interacțiunea, prin utilizarea mecanismelor de stat ale schimbului de date și interoperabilitate, cu alte sisteme informaționale care conțin date relevante în sensul formării resursei informaționale a SI SDS și cu aplicarea procedurilor de criptare, pseudonimizare și/sau, după caz, anonimizare a datelor cu caracter personal necesare calculării indicatorilor statisticii oficiale, în același timp obținându-se seturi de date utile producerii statistice. Pregătirea datelor pentru calcularea sistemului de indicatori ai statisticii oficiale se va face prin sistematizarea, combinarea și integrarea datelor BNS, colectate în cadrul cercetărilor statistice (inclusiv recensăminte), și celor preluate din alte surse (publice și private) de formare a SI SDS, și corelarea acestora;

3) „*Stocare date*” - asigură păstrarea datelor cu indicarea tipurilor de date, termenului de păstrare și a sursei de formare a acestor date, cu documentarea acțiunilor de sistem și asigurarea condițiilor de confidențialitate și protecție a datelor păstrate, în special pentru operațiuni de re-

constituire și/sau calcul retrospectiv al seriilor de timp pentru indicatorii statisticii oficiale conform procedeele statistice;

4) „*Prelucrare date*” - include funcționalități și procese desfășurate în contextul transformării și prelucrării datelor, inclusiv a datelor cu caracter personal, pentru calcularea/estimarea de indicatori ai statisticii oficiale în domeniul social și demografic, actualizarea datelor despre unitățile de observare statistică prin completarea și modificarea atributelor obiectelor informaționale;

5) „*Producere indicatori statistici*” - asigură operațiunile de calculare/estimare a indicatorilor statistici și a controlului privind divulgarea informațiilor statistice prin aplicarea algoritmilor specifici, cu aplicarea și menținerea componentelor sistemului de calitate a datelor;

6) „*Diseminare produse statistice*” - asigură setul de funcționalități de lucru cu data și indicatorii statistici produși în vederea prezentării (inclusiv cu aplicarea tehnologiilor de referențiere geografică a unităților statistice) și publicării acestora prin intermediul paginii web oficiale și Băncii de date statistice a BNS, informării publicului țintă (conducerii țării, organelor administrației publice centrale și locale, organizațiilor societății civile, persoanelor fizice și juridice, publicului larg etc.), în conformitate cu legislația națională în domeniu în vigoare;

7) „*Metadate*” - asigură setul de funcționalități de bază pentru înregistrarea și actualizarea metadatelor ce definesc datele, inclusiv concepte, structuri, categorii, formate, atribute, identificatori, perioadă de referință, sursa de date, regulile de transformare și alte descrierile metodologice și de proces;

8) „*Notificări și alerte*” - va realiza înștiințarea corespunzătoare a actorilor sistemului în dependență de eveniment și alertarea pentru cazurile concret configurate;

9) „*Administrare și control*” - asigură următoarele funcționalități:

- a) asigurarea integrității logice a SI SDS;
- b) administrarea bazelor de date ale SI SDS;
- c) gestionarea utilizatorilor și delimitarea drepturilor de acces, atribuirea rolurilor de sistem, setarea permisiunilor corespunzătoare în privința nivelului de acces la date și acces la funcționalități;
- d) configurarea mecanismului și logicii de notificări și alerte;
- e) elaborarea și mentenanța ghidurilor de sistem și a clasificatoarelor;
- f) setarea regulilor de jurnalizare a evenimentelor de sistem și audit;
- g) gestionarea metodologiilor, algoritmilor de prelucrare a datelor și de calcul a indicatorilor statistici, clasificatoarelor;
- h) configurarea fluxurilor de lucru aferente proceselor de business implementate;
- i) configurarea parametrilor de funcționare, variabilelor de sistem, șabloanelor de documente și rapoarte, formulare electronice etc.;
- j) asigurarea securității, protecției și integrității informației în sistem la toate etapele de formare și gestionare a băncii de date a SI SDS, conform cerințelor standardelor naționale, cu utilizarea metodelor de autentificare a utilizatorilor, de autorizare conform rolului atribuit în sistem și cu utilizarea mecanismelor de protecție a datelor și a canalelor de conexiune;
- k) asigurarea respectării cerințelor de protecție a datelor cu caracter personal conform politicii de protecție a datelor cu caracter personal a BNS.

Capitolul IV

SPAȚIUL INFORMAȚIONAL

Secțiunea 1.

Obiectele informaționale ale sistemului.

22. Analizând domeniul modelat (automatizării procesului de colectare și consum a datelor și producere a statisticilor oficiale privind fenomenele demografice și caracteristicile sociale ale populației) pot fi delimitate totalitatea obiectelor informaționale de care trebuie să se țină cont la dezvoltarea SI SDS.

caracterizate prin următoarele atribute care urmează a fi luate în considerație la dezvoltarea și implementarea sistemului:

1) **Profilul unității statistice de tip persoană:** reprezintă datele de înregistrare a persoanei fizice (datele care sunt utilizate la calcularea indicatorilor statistici). De regulă, datele profilului unității-statistice-persoană sunt colectate și înregistrate pe măsura acumulării evenimentelor captate din sisteme informaționale externe.

Din considerente de securitate *Profilul unității-statistice-persoană* urmează a fi divizat la nivelul bazei de date a SI SDS în 2 entități separate: una cu date cu caracter personal criptate, colectate direct în cadrul cercetărilor statistice ale BNS sau indirect din alte resurse informaționale, care nu vor fi accesibile majorității utilizatorilor autorizați, și vor fi utilizate pentru prelucrarea statistică a datelor colectate și consumate, precum și soluționarea anomaliilor de import și integrare (pentru identificarea univocă a unității statistice căreia îi corespunde evenimentul captat), iar alta - cu date pseudonimizate, sau, după caz, anonimizate, utilizată nemijlocit pentru calcularea indicatorilor statistici agregați, variabilele și dezagregările acestora.

Entitate de *date personale* de identificare ale unității statistice va prevedea următoarele categorii de date:

- a) număr de identificare de stat al persoanei fizice (IDNP);
- b) nume;
- c) prenume;
- d) prenumele tatălui;
- e) data nașterii;
- f) cetățenie;
- g) cod numeric personal aferent cetățeniei (pentru cetățeni ai altor țări);
- h) dată creare.

Entitatea cu *date depersonalizate*, care captează caracteristicile demografice, sociale și economice ale unității statistice de tip *persoană*, va include, dar nu se va limita la, următoarele categorii de date:

- i) identificatorul statistic al persoanei (ISU, sau alt identificator);
- j) sexul persoanei;
- k) data nașterii;
- l) data și cauza decesului;
- m) starea civilă și ultima actualizare;
- n) gradul de rudenie (părinți, copii, soț (soție));
- o) domiciliul sau reședința temporară și data înregistrării;
- p) dată creare profil;
- q) dată actualizare profil;
- r) dată expirare profil;
- s) referința la alte versiuni ale profilului;
- t) alte categorii de date relevante.

2) **Profilul utilizator autorizat:** reprezintă profilurile utilizatorilor autorizați ai sistemului informațional care vor fi implicați în procesele de business ale SI SDS, care vor necesita diferite

nivele de acces autorizat la datele sistemului informațional sau acces la serviciile electronice furnizate. Pentru *Profilul utilizatorului autorizat* SI SDS va conține, dar nu se va limita la, următoarele categorii de date:

- a) identificatorul utilizatorului autorizat;
- b) credențiale de acces;
- c) roluri/drepturi de acces;
- d) nume utilizator autorizat;
- e) prenume utilizator autorizat;
- f) date de contact;
- g) strategie/restricții de autentificare (utilizator și parolă, semnătură electronică, adresă IP de acces etc.);
- h) statut cont;
- i) perioada de valabilitate a accesului.

3) *Profilul unității statistice de tip locuință*

Locuința constituie un obiect informațional complex care furnizează datele aferente locuințelor unde își au domiciliul/reședința unitățile statistice de tip *persoane*, inclusiv persoane fizice (cetățeni ai Republicii Moldova și cetățeni ai altor state) și gospodăriile acestora. O locuință este descrisă, dar nu se va limita la, de următoarele categorii de date:

- a) număr cadastral;
- b) identificator adresă;
- c) localitate (conform CUATM);
- d) stradă;
- e) număr;
- f) bloc;
- g) intrare;
- h) etaj;
- i) apartament;
- j) date geospațiale ale clădirii în care e situată locuința;
- k) caracteristici locuință (suprafața totală, suprafața locuibilă, tip locuință etc.);
- l) titularul de drept asupra imobilului/locuinței;
- m) alte date relevante.

4) *Evenimentul statistic captat* constituie un obiect informațional complex care documentează evenimente comportamentale ale unităților statistice de tip *persoane* datele cărora sunt colectate în cadrul cercetărilor statistice ale BNS (inclusiv recensăminte) și/sau preluate din alte resurse informaționale de stat și private relevante pentru scopul statisticilor oficiale și servesc ca bază pentru actualizarea *Profilurilor unității-statistice-persoană* și pentru estimarea/calcularea indicatorilor statistici și variabilelor care-i caracterizează. Acest obiect informațional este caracterizat, dar nu se va limita la, prin intermediul următoarelor categorii de date:

- a) identificator eveniment (conform sursei de date);
- b) unitate statistică de tip persoană asociată evenimentului;

- c) tip eveniment;
- d) sursa de date;
- e) detalii eveniment (variabile);
- f) metadate statistice asociate evenimentului;
- g) dată producere eveniment;
- h) dată înregistrare eveniment;
- i) entitatea care a înregistrat evenimentul.

SI SDS trebuie să fie capabil să recepționeze și să proceseze următoarele evenimente aferente proceselor demografice și social-economice, inclusiv categorii de date:

Populație și mișcare naturală

Naștere. Categorie de evenimente în baza cărora urmează a fi adăugate profiluri noi de unități-statistice-persoane și stabilită relația de rudenie părinte-copil.

Deces. Categorie de evenimente în baza cărora urmează a fi înregistrate decesele, cauzele acestora, dezactivate profilurile sau actualizată starea socială a unităților-statistice-persoane.

Adopție, recunoaștere a paternității, pierderea întreținătorului. Categorie de evenimente în baza cărora ar putea fi adăugate profiluri noi de unități-statistice-persoane și stabilită/actualizată relația de rudenie părinte-copil.

Căsătorie. Categorie de evenimente în baza cărora urmează a fi actualizate datele de profil, stabilită relația de rudenie soț-soție și actualizarea stării sociale a unităților-statistice-persoane.

Schimbare a numelui. Categorie de evenimente în baza cărora urmează a fi actualizate datele de profil ale unităților-statistice-persoane.

Divorț. Categorie de evenimente în baza cărora urmează a fi actualizate datele de profil, stabilită relația de rudenie soț-soție și actualizată starea socială a unităților-statistice-persoane.

Populația cu reședință obișnuită. Categorie de evenimente în baza cărora ar fi captat numărul populației rezidente pe teritoriul țării la un anumit moment de timp și la cel mai jos nivel teritorial (în cadrul recensămintelor) și actualizate anual datele privind numărul populației cu reședință obișnuită în perioadele intercenzitare.

Mișcare migratorie

Înregistrare/ schimbare/ anulare domiciliu/ reședință temporară. Categorie de evenimente în baza cărora urmează a fi stabilite/actualizate datele privind domiciliul/reședința și mobilitatea internă a unităților statistice de tip persoane și gospodării casnice, adăugate locuințe noi și actualizate datele locuințelor existente, inclusiv deținătorul titlului de proprietar asupra acesteia.

Traversare a frontierei de stat și azil. Categorie de evenimente în baza cărora pot fi stabilite/actualizate datele de profil ale unităților-statistice-persoane care traversează frontiera de stat (cetățeni ai RM, cetățenii străini sau apatrizi, data traversării frontierei de stat la intrare/ieșire, țara de plecare/de destinație), determinat statul de emigrant/imigrant și nivelul migrației internaționale, precum și cazul acordării azilului/permisului de ședere pentru cetățenii străini și apatrizi.

Forța de muncă și nivelul de trai

Participarea la forța de muncă și salarizare. Categorie de evenimente în baza cărora ar putea fi stabilită/actualizată relația unităților statistice de tip persoane cu piața muncii

(persoană ocupată, persoană în căutarea unui loc de muncă, persoană în afara forței de muncă), statutul ocupațional și profesional (profesia, funcția), locul, raporturile și condițiile de muncă, vechimea în muncă, forma organizatorico-juridică și forma de proprietate a unității de angajare, mărimea și nivelul salarizării și alte venituri din activitatea de muncă etc.).

Condiții de trai și nivel de bunăstare. Categoriile de evenimente în baza cărora sunt produse/actualizate date despre condițiile de locuit și nivel de trai ale unităților statistice tip persoane și gospodării, nivelul și sursele veniturilor disponibile și a cheltuielilor gospodăriilor casnice, gradul de sărăcie, deprivare și excluziune socială, acces la mijloace financiare (inclusiv servicii bancare și de împrumut), fixe și drept de proprietate (a locuinței și/sau terenului și bunuri), acces la tehnologii, inițiere și dezvoltare activității de antreprenariat, participare la fluxul de remitențe, achitarea de taxe și impozite, etc.

Servicii sociale și justiție

Sănătate publică și participarea la măsurile de protecție socială. Categorie de evenimente în baza cărora urmează a fi actualizate relațiile între Profilurile unităților-statistice-persoane (stabilire tutore, asistent parental, stabilire grad de dizabilitate etc.) și probată participarea acestora la sistemul de protecție și asistență socială (în calitate de contribuitori sau beneficiari, inclusiv plătitor de contribuții la fondul asigurărilor sociale, beneficiar de prestații sociale și statut de persoană asigurată socială etc.) și sănătate publică (persoanele aflate la evidența instituțiilor medico-sanitare, beneficiari ai asigurărilor obligatorii de asistență medicală, consumatori de servicii sociale, plăți pentru servicii de sănătate etc.).

Educație și învățare pe parcursul vieții. Categorie de evenimente în baza cărora urmează a fi validată existența și statutul unităților-statistice-persoane prin: studii desfășurate, nivelul de educație absolvit, pregătirea profesională (calificări, specializări, cursuri, etc), participarea în viața culturală și activitatea de cercetare și dezvoltare etc.

Justiție și infracționalitate. Categorie de evenimente în baza cărora urmează a fi validată existența și statutul unităților-statistice-persoane prin: adresabilitatea la organele de ordine publică și la servicii de justiție, săvârșirea de infracțiuni sau contravenții prin antecedentele judiciare sau penalități administrative și/sau fiscale, inclusiv comportament de violență, discriminare și alte acțiuni comportamentale etc.

Alte evenimente sociale. Categorie de evenimente identificate pe parcursul exploatării SI SDS sau accesibile ca urmare a modificării sau implementării unor noi sisteme informaționale, în baza cărora urmează a fi validată existența și statutul unităților-statistice-persoane prin: alte comportamente de participare la viața comunitară (spații verzi și infrastructură) și politică (alegeri), accesibilitatea serviciilor și utilităților publice și altele.

5) **Indicator statistic:** obiect informațional complex valorile căruia sunt calculate în baza evenimentelor aferente proceselor demografice și social-economice captate prin date colectate în cadrul cercetărilor/observărilor statistice ale BNS și/sau din alte resurse informaționale cu date relevante, precum și regulile de calcul definite de configurațiile indicatorului în baza metodologiilor statistice aprobate de BNS. Acesta reprezintă obiectul informațional cheie al SI SDS care acoperă cea mai mare parte din obiectivele sistemului informațional și cuprinde, dar nu se va limita la, următoarele categorii de date:

- a) identificatorul indicatorului statistic;
- b) variabilele indicatorului;
- c) tipul indicatorului;
- d) perioada de referință a indicatorului;
- e) evenimentele în baza cărora este calculată valoarea indicatorului;

- f) regulile în baza cărora este calculată valoarea indicatorului (configurația indicatorului);
- g) metadatele statistice asociate indicatorului;
- h) valoarea calculată a indicatorului;
- i) statutul curent al valorii indicatorului.

SI SDS va permite estimarea următoarelor categorii de indicatori statistici, și categoriile de date relevante, din domeniile demografic și cele sociale:

Statistica populației și migrației

Numărul populației cu reședință obișnuită: Reprezintă indicatorii care reflectă mărimea absolută și caracteristicile demografice (vârstă, sex, mediu de reședință, apartenență etnică, limbă vorbită, religie, cetățenie etc.) a populației care are reședință obișnuită într-un spațiu definit și la o perioadă de timp definită (la data recensământului și în perioada intercenzitară). Din punct de vedere statistic, populația este o colectivitate ce se actualizează sistematic: stocurile de populație se modifică sub impactul fluxurilor nașterilor, deceselor și migrației, influențate de alte evenimente din societate, și se actualizează în cadrul recensămintelor periodice.

Statistica vitală. Reprezintă setul de indicatori aferenți statisticii demografice curente despre evenimente demografice (nașterea, decesul), precum și indicatori statistici privind starea civilă (căsătorii, divorțuri). Acești indicatori în ansamblu caracterizează mișcarea naturală a populației.

Statistica migrațională. Reprezintă setul de indicatori statistici cu referire la fenomenul demografic de mobilitate teritorială/geografică a populației pe teritoriul țării și în afara hotarelor acesteia (mișcarea migratorie a populației).

Calculule demografice. Reprezintă setul de indicatori statistici privind fenomenele de ordin demografic determinate de caracteristici demografice ale populației: structura populației pe vârste și sexe, îmbătrânirea și dependența demografică, speranța de viață, natalitatea, fertilitatea, nupțialitate, divorțialitate, morbiditatea și mortalitatea etc.

Statistica forței de muncă și nivelului de trai

Statistica forței de muncă și salarizării. Reprezintă setul de indicatori aferenți statisticilor cu privire la relația cu piața forței de muncă, persoanele ocupate, salariați și nivelul șomajului, subutilizarea forței de muncă și condițiile de muncă, venitul populației provenit din activitatea de muncă inclusiv câștiguri salariale. Acești indicatori în ansamblu caracterizează statutul economic și ocupațional al populației.

Statistica nivelului de trai și bunăstare. Reprezintă setul de indicatori statistici cu referire la veniturile (pe surse inclusiv remitențe), cheltuielile, consumul și condițiile de trai ale populației, componența gospodăriilor casnice și ale nucleelor familiale, nivelul lor de bunăstare și sărăcie, participare la activitatea de antreprenoriat, caracteristicile locuințelor și clădirilor rezidențiale, etc. Acești indicatori în ansamblu caracterizează situația social-economică a populației, accesul la resurse și la utilități și servicii publice, nivel de deprivare etc.

Statistica serviciilor sociale și justiție

Statistica sănătății și protecției sociale. Se referă la indicatorii privind accesul la servicii de sănătate și la polița de asigurare medicală, starea sănătății și morbiditate, precum și beneficiari de prestații sociale, cum ar fi: pensiile, alocațiile sociale de stat, alocațiile lunare de stat, indemnizațiile pentru familiile cu copii, etc.

Statistica educației, cercetării și culturii. Reprezintă setul de indicatori aferenți statisticilor din domeniul educației formale, cercetării și dezvoltării, care asigură evaluarea participării

(prin înrolare/înscrisoare, studii și absolvire) populației școlare/de vârstă școlară la procesul educațional/ de învățare din cadrul sistemului de învățământ din Republica Moldova, precum și a cheltuielilor în educație, participarea la activitatea de cercetare, cultură și alte servicii aferente.

Statistica justiției și infracționalității. Reprezintă setul de indicatori statistici cu referire la infracționalitate, inclusiv juvenilă, contravenții, accidente rutiere, persoane condamnate și aflate în detenție, precum și performanța organelor de justiție.

Alte statistici sociale. Reprezintă setul de indicatori statistici cu referire la alte caracteristici sociale și demografice ale populației incluzând, dar fără a se limita la, disponibilitatea spațiilor verzi, accesul la infrastructura de străzi, drumuri și utilități publice pentru populație și altele.

6) **Configurație indicator statistic:** obiect informațional complex prin intermediul căruia sunt definite principiile de calculare a indicatorilor statistici demografici și socio-economici în cadrul SI SDS. În acest sens, următoarele categorii de date definesc această categorie de obiecte informaționale:

- a) identificatorul configurației indicatorului statistic;
- b) denumirea indicatorului statistic;
- c) metadatele statistice asociate indicatorului statistic calculat în baza configurației;
- d) formule și algoritmi de calcul a valorii indicatorului statistic;
- e) perioada de referință a indicatorului și periodicitatea calculării;
- f) dată punere în producție a indicatorului;
- g) dată scoatere din producție indicatorului;
- h) referință la versiunile precedente ale configurației indicatorului;
- i) date despre autorul configurației indicatorului;
- j) date despre decidentul care autorizează punerea în producție/retragerea indicatorului.

Secțiunea 2.

Fluxurile informaționale ale sistemului informațional

25. SI SDS urmează a fi implementat în baza principiului tranzacțional, când orice adăugare, actualizare sau radiere a datelor se efectuează prin intermediul unor formulare electronice specifice ce urmează a fi procesate în baza unor fluxuri de lucru specializate.

26. Pentru asigurarea funcționalității în bune condiții a SI SDS e necesară implementarea următoarelor categorii de **fluxuri**:

1) *Fluxul destinat formării resursei informaționale* în domeniul statisticilor oficiale demografice și sociale prin colectarea, prelucrarea, stocarea, actualizarea și analiza datelor despre unitățile statistice care fac obiect ale observărilor/cercetărilor statistice din domeniile sociale și demografice ale BNS, în vederea producerii de statistici oficiale actualizate cu privire la fenomenele demografice, mobilitatea și caracteristicile socio-economice ale populației la diferite intervale de timp, în condiții de siguranță și cu asigurarea confidențialității și protecției datelor cu caracter personal.

2) *Fluxul destinat schimbului de date cu alte sisteme (inclusiv cu sistemele BNS):* reprezintă fluxul de lucru prin care vor fi implementate mecanismele de import și consolidare a datelor în SI SDS extrase/consumate din resurse informaționale externe prin intermediul platformei de interoperabilitate MConnect și din sistemele BNS.

3) *Fluxul destinat soluționării anomaliilor*. Reprezintă fluxul de lucru care automatizează gradual procesele de detectare și soluționare a anomaliilor înregistrate în urma importului de date recepționate de la sistemele informatice externe prin intermediul MConnect.

4) *Fluxul destinat configurării indicatorilor statistici*. Reprezintă fluxul de lucru prin intermediul căruia urmează a fi creați și configurați noi indicatori statistici, modificați indicatorii statistici existenți, puși în producție/scoși din producție indicatori statistici la necesitate.

5) *Fluxul destinat calculării valorilor indicatorilor statistici*. Reprezintă fluxul de lucru prin intermediul căruia urmează a fi calculate și stocate valorile indicatorilor statistici cu statut în producție.

6) *Fluxul destinat diseminării datelor*. Reprezintă fluxul de lucru prin intermediul căruia va fi implementat mecanismul de furnizare a datelor SI SDS către sisteme informaționale interne ale BNS și sistemele informaționale ale altor autorități publice producătoare de statistici oficiale, cu asigurarea controlului privind divulgarea informațiilor statistice.

Secțiunea 3.

Structura identificatorilor obiectelor informaționale

27. SI SDS urmează să asigure unicitatea, integritatea și consistența datelor stocate și procesate. În acest sens obiectele informaționale cheie gestionate urmează să utilizeze următoarele principii de identificare:

1) Identificator al obiectului informațional ***Profil unitate statistică de tip Persoană*** care se referă la entitatea unde sunt păstrate *datele personale* de identificare ale unității statistice, inclusiv număr de identificare de stat a persoanelor fizice (IDNP) – cetățeni ai Republicii Moldova și cetățenilor străini și apatrizilor care intră pe teritoriul Republicii Moldova și/sau identificator statistic unic (ISU) al persoanei.

2) Identificator al obiectului informațional ***Profil unitate statistică de tip Persoană*** care se referă la *datele depersonalizate* ale unității statistice. Acesta este identificatorul statistic unic al persoanei (ISU) generat în scopuri exclusiv statistice pentru fiecare IDNP, în urma aplicării unui algoritm specific pentru a verifica că baza de date sau lista de unități statistice include o singură înregistrare pentru fiecare unitate statistică și pentru a se realiza legătura între înregistrări (exemplu algoritmul Luhn conform standardului ISO/IEC 7812-1).

3) Identificator al obiectului informațional ***Profil utilizator autorizat*** este o valoare incrementală atribuită automat de Sistemul de Gestiune a Bazelor de Date a SI SDS în momentul creării unui nou cont de utilizator.

4) Identificator al obiectului informațional ***Profil unitate statistică de tip Locuință*** este numărul cadastral al încăperii izolate ce corespunde adresei de domiciliu/reședință preluat din Cadastrul Bunurilor Imobile.

5) Identificator al obiectului informațional ***Eveniment statistic captat*** este identificatorul preluat de la sursa de date de unde este captat evenimentul demografic (exemplu: IDNP, număr cadastral, identificator adresă, CPAS, CPAM etc.).

6) Identificator al obiectului informațional ***Indicator statistic*** este o valoare incrementală atribuită automat de Sistemul de Gestiune a Bazelor de Date a SI SDS în momentul înregistrării valorii calculate a identificatorului.

7) Identificator al obiectului informațional ***Configurație indicator statistic*** este o valoare incrementală atribuită automat de Sistemul de Gestiune a Bazelor de Date a SI SDS în momentul înregistrării configurației unui nou indicator statistic.

Secțiunea 4.

Clasificatoarele și nomenclatoarele sistemului informațional

28. În scopul asigurării veridicității și interoperabilității SI SDS cu alte sisteme informaționale se vor utiliza clasificatoare și nomenclatoare care pot fi divizate în 5 grupuri:

1) *Clasificatoare internaționale*, valorile cărora sunt standardizate și acceptate la nivel internațional (Clasificarea Statistică Internațională a Maladiilor, Revizia a 10-a OMS, Clasificatorul internațional al țărilor lumii și teritoriilor etc.);

2) *Clasificatoare oficiale naționale* (Clasificatorul Unităților Administrativ-Teritoriale al Republicii Moldova (CUATM), Registrul de Stat al etaloanelor *unităților de măsură* ale Republicii Moldova, Clasificatorul cheltuielilor gospodăriilor casnice, Clasificatorul veniturilor gospodăriilor casnice, Clasificarea Activităților Economiei Moldovei (CAEM rev.2), Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova (CORM), Clasificarea programelor educaționale din Republica Moldova etc.);

3) Alte clasificatoare utilizate de participanții la sistem;

4) *Metadate și metodologii statistice* aprobate de BNS în conformitate cu legislația națională din domeniu în vigoare;

5) *Clasificatoare/nomenclatoare de interoperabilitate* (valorile cărora sunt utilizate pentru interacțiunea cu sisteme informaționale terțe pentru preluare de date relevante pentru scopurile statisticii oficiale);

6) *Clasificatoare/nomenclatoare interne* (variabile de sistem, parametri ai interfeței utilizator, parametri de configurare a sistemului informațional și proceselor implementate în cadrul sistemului informațional, roluri, categoriile de evenimente și caracteristici ale populației captate, surse de date etc.). Clasificatoarele și nomenclatoarele interne se vor elabora și utiliza în cadrul SI SDS numai în absența clasificatoarelor/nomenclatoarelor internaționale, naționale oficiale și metadatelor statistice.

Secțiunea 5.

Interacțiunea cu alte sisteme informaționale

29. Pentru asigurarea funcționalității în condiții optime a SI SDS este necesară realizarea interacțiunii a SI SDS cu 3 categorii de sisteme informaționale:

1) *Interacțiunea cu serviciile de platformă*

SI SDS va fi integrat cu următoarele servicii de platformă *MCloud*:

a) *MPass* - pentru autentificare și controlul accesului;

b) *MLog* - pentru jurnalizarea evenimentelor de business critice;

c) *MNotify* - pentru notificarea utilizatorilor autorizați;

d) *MPower* - pentru verificarea împuternicirilor de reprezentare a utilizatorilor necesare autorizării acțiunilor acestora.

2) *Interacțiunea cu alte sistemele informaționale ale entităților publice și private ale Republicii Moldova* va fi implementată prin intermediul platformei de interoperabilitate *MConnect*. La etapa implementării, urmează a fi asigurată interacțiunea SI SDS cu următoarele sisteme informaționale externe de bază și adiționale, care aparțin autorităților publice și private, dar nu se limitează la:

a) *Registrul de Stat al Populației* (deținut de Instituția Publică (IP) Agenția Servicii Publice) – ca unica sursă de date personale pentru toate sistemele informaționale ale autorităților administrației publice care utilizează informațiile despre persoanele fizice - pentru preluarea

automatizată a datelor de identitate a persoanelor fizice (toate persoanele care dispun sau nu de IDNP, inclusiv cetățenii străini și apatrizi care vizitează Republica Moldova);

b) *Registrul de stat al actelor de stare civilă* (deținut de IP Agenția Servicii Publice) pentru preluarea automatizată a datelor aferente evenimentelor de stare civilă înregistrate de autoritățile publice ale Republicii Moldova;

c) *Registrul Bunurilor Imobile* (deținut de IP Agenția Servicii Publice) – pentru preluarea automatizată a datelor de înregistrare a bunurilor imobile aferente locuințelor;

d) *Registrul de Stat al Unităților Administrativ-Teritoriale și Adreselor* (deținut de IP Agenția Servicii Publice) – pentru preluarea automatizată a datelor de înregistrare a adreselor pe teritoriul Republicii Moldova;

e) *Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră* (deținut de Inspectoratul General al Poliției de Frontieră al Ministerului Afacerilor Interne) – pentru preluarea automatizată a datelor privind evenimentele de traversare a frontierei de stat a persoanelor fizice;

f) *Sistemul Informațional Automatizat „Migrației și Azil”* (deținut de Biroul Migrație și Azil al MAI) – pentru preluarea automatizată a datelor aferente dosarelor solicitanților de azil în scopul înregistrării sau actualizării datelor de profil ale unităților statistice, relațiilor de rudenie între persoanele care au imigrat în Republica Moldova, și a altor date relevante proceselor de business ale SI SDS;

g) *Registrului de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale* (deținut de Casa Națională de Asigurări Sociale) – pentru preluarea automatizată a datelor privind beneficiarii de prestații sociale, persoanele cu dizabilitate, relațiile de tutore sau asistent parental etc.

h) *Registrul Medical* – pentru preluarea automatizată a datelor privind morbiditatea unităților-statistice-persoane, evenimentelor comportamentale. De asemenea, aceasta este o sursă alternativă de recepționare a evenimentelor de naștere și deces ale unităților-statistice-persoane.

i) Alte registre și sisteme informaționale de stat și private, care vor permite elaborarea datelor statistice oficiale cu privire la alte caracteristici demografice și socio-economice ale populației, precum:

SI „Asigurare Obligatorie de Asistență Medicală” (SI AM);

Sistemul de personalizare a actelor de studii (SIPAS);

Sistemului informațional de management în educație (SIME);

Registrul electronic al angajaților în sectorul bugetar;

Registrul de stat al unităților de drept;

Registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici;

Registrul fiscal și Darea de seamă privind reținerea impozitului pe venit, a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii calculate;

SI „Registrul informației criminalistice și criminologice”;

SI “Bilete de tratament”;

j) SI „Înregistrarea la medicul de familie” resurse informaționale private, cum ar fi spre exemplu resursele informaționale ale furnizorilor de utilități publice (apă, telefonie fixă și mobilă, gaz, energie electrică, termică etc.) și de alte servicii. *Sisteme Informaționale furnizoare de date comportamentale ale unităților statistice* care vor furniza repere privind existența și viabilitatea unităților statistice în baza cărora să poată fi păstrat statutul de activ al profilurilor acestora;

k) *Portalul Datelor Guvernamentale Deschise* - pentru publicarea seturilor publice de date produse în cadrul fluxurilor de lucru ale SI SDS.

3) **Interacțiunea cu sisteme informatice ale BNS** va fi utilizată pentru a asigura schimbul de date între SI SDS și sub-sistemele informatice ale BNS în vederea diminuării/excluderii proceselor de introducere repetată a datelor asigurând evidența și procesarea operativă a datelor statistice necesare activității BNS. În consecință, SI SDS urmează să fie integrat cu următoarele sisteme informatice interne ale BNS:

a) *Banca de Date Statistice integrată* – în vederea pregătirii în cadrul SI SDS și transferării în Banca de Date Statistice integrată a băncii și bazelor de date aferente compartimentelor statisticilor demografice și sociale;

b) *Pagina WEB oficială a BNS* – pentru publicarea automată a unor seturi de rapoarte cu caracter public produse în cadrul proceselor de business ale SI SDS;

c) *Sistemul de Metadate Statistice* – în scopul importului sau actualizării metadatelor statistice relevante exploatarea SI SDS.

d) Alte aplicații informatice ale BNS.

Lista resurselor/sistemelor informaționale adiționale cu care SI SDS va interacționa în contextul consumului datelor necesare calculării indicatorilor statistici se stabilește prin Programul Lucrărilor Statistice aprobat de Guvern, alte acte normative, precum și în baza acordurilor bi- și multilaterale semnate între BNS și deținătorii sistemelor informaționale din sectorul public și privat.

Capitolul V

SPAȚIUL ORGANIZAȚIONAL AL SI SDS

30. Funcțiile de bază privind formarea și exploatarea SI SDS sunt divizate între proprietarul, posesorul, deținătorul, administratorul tehnic și utilizatorii sistemului.

31. Proprietarul SI SDS este statul care își realizează dreptul de proprietate, gestionare și utilizare a datelor din acesta. Resursele financiare pentru dezvoltarea, mentenanța, exploatarea SI SDS sunt asigurate din bugetul de stat, proiecte de asistență internațională și alte mijloace financiare, conform legislației în vigoare.

32. Posesorul și deținătorul SI SDS este Biroul Național de Statistică, în calitate de autoritate centrală în domeniul statisticii oficiale a statului, care are responsabilitatea de a coordona sistemul statistic național, activitățile aferente de dezvoltare și producere a statisticii oficiale în cadrul sistemului statistic național. BNS este investit cu dreptul de preluare, gestionare, prelucrare, producere și utilizare a datelor și a resurselor conținute în SI SDS. Posesorul asigură condițiile juridice, organizatorice și financiare pentru crearea, funcționarea, gestionarea, mentenanța și dezvoltarea sistemului.

33. Registratorii de date pentru SI SDS sunt:

1) Biroul Național de Statistică, inclusiv subdiviziunile teritoriale subordonate, în calitate de autoritate centrală în domeniul statisticii, responsabilă de înregistrarea datelor despre unitățile statistice care fac obiect ale observărilor/cercetărilor statistice (inclusiv recensăminte) ale BNS (inclusiv recensăminte) colectate cu scopul producerii și diseminării statisticilor oficiale demografice și sociale;

2) persoane juridice sau fizice cu funcții de registratori ai sistemelor informaționale de stat și private care conțin date relevante pentru scopul producerii și diseminării statisticilor oficiale demografice și sociale.

34. Utilizatorii SI SDS sunt divizați în două categorii:

1) *Utilizatori interni* – angajații din cadrul Biroului Național de Statistică care vor utiliza funcționalitățile SI SDS în scopurile prevăzute de prezentul concept, în particular, pentru asigurarea executării eficiente a funcțiilor de estimare/calculare a indicatorilor statistici demografici și sociali, monitorizarea calității acestora și a proceselor aferente. Nivelul de acces al utilizatorilor este unul

diferențiat în dependență de drepturile de acces, atribuțiile și responsabilitățile în procesul de colectare, transformare a datelor, calculare a indicatorilor statistici, diseminare a produselor statistice și se configurează de către administratorul tehnic al SI SDS.

2) *Utilizatori externi* – persoane fizice sau juridice care accesează datele statistice publice ale sistemului exclusiv prin instrumente și mecanisme de diseminare statistică ale SI SDS (în particular pe pagina web oficială a BNS și Banca de date statistice deschise).

35. Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” va asigura administrarea tehnică a SI SDS.

36. Furnizorii de date pentru SI SDS care vor oferi date autorității centrale în statistică cu scopul producerii și diseminării statisticilor oficiale demografice și sociale sunt:

- 1) Biroul Național de Statistică;
- 2) Ministerul Educației, Culturii și Cercetării;
- 3) Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale;
- 4) Ministerul Afacerilor Interne;
- 5) Ministerul Justiției;
- 6) Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene;
- 7) Agenția Servicii Publice;
- 8) Inspectoratul General al Poliției de Frontieră;
- 9) Biroul Migrațiune și Azil;
- 10) Serviciul Fiscal de Stat;
- 11) Casa Națională de Asigurări Sociale;
- 12) Compania Națională de Asigurări în Medicină;
- 13) alte autorități și instituții publice și autonome, cărora le sunt atribuite, în modul stabilit de legislația națională, funcții de evidență a informației în domenii socio-economice și demografice și care dețin sisteme informaționale de stat;
- 14) persoanele juridice de drept privat care gestionează sau dețin sisteme informaționale.

Furnizorii de date sunt obligați să asigure corectitudinea și autenticitatea datelor furnizate pentru a fi preluate și utilizate în sistem, în conformitate cu prevederile legislației cu privire la schimbul de date și interoperabilitate, și cu actualizarea datelor conform reglementărilor.

Capitolul VI DOCUMENTELE SI SDS

37. În cadrul SI SDS se utilizează documente de intrare, ieșire și tehnologice.

38. Documentele de intrare includ:

- 1) formularele statistice de colectare primară a datelor de la populație și gospodăriile casnice în cadrul cercetărilor statistice efectuate de BNS pe domeniile și sub-domeniile statisticii sociale și demografice (nivel de trai, forță de muncă, ocrotirea sănătății, stare civilă, nivel de educație, utilizarea timpului, venituri și cheltuieli, condiții de locuit, violență, și altele);
- 2) formularele statistice de colectare primară a datelor de la populație în cadrul recensămintelor populației și locuințelor (chestionare pe persoană (inclusiv cu ședere temporară), clădire, locuință, spațiu colectiv de locuit);
- 3) formularele statistice de colectare primară a datelor de la entități (instituții publice și autorități administrative autonome, persoane juridice de drept privat) în cadrul cercetărilor statistice efectuate de BNS pe domeniile și sub-domeniile statisticii sociale și demografice (salarizare, protecție și asistență socială, ocrotire a sănătății, asigurare medicală și socială, surse de venit, statut ocupațional, pregătire profesională, traversarea frontierei de stat, statut migrațional, mobilitate, acces la justiție, la alte servicii publice și utilități, drept de proprietate, contravenții administrative și infracțiuni, și altele);

4) formularele pre-completate din alte SI (inclusiv structuri de date predefinite) pentru complementarea, actualizarea, unirea, verificarea și validarea datelor colectate în cadrul cercetărilor statistice, inclusiv recensăminte, efectuate de BNS pe domeniile și sub-domeniile statisticii sociale și demografice ;

5) documentele sistemelor informaționale departamentale, integrate cu SI SDS și descrise în conceptele SI corespunzătoare, în baza cărora se furnizează date necesare pentru producerea informației statistice oficiale în conformitate cu Programele Lucrărilor Statistice;

6) acordurile cu autoritățile publice privind schimbul de date între SI SDS și alte resurse informaționale prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect);

7) metadate, ghiduri și instrucțiuni de completare aplicate în organizarea și desfășurarea cercetărilor și lucrărilor statistice;

8) alte documente aprobate de BNS în modul stabilit, pentru asigurarea producerii de statistici demografice și sociale.

39. Documentele de ieșire includ:

1) tabele cu date statistice agregate pe domeniile și sub-domeniile statisticii sociale și demografice pentru diseminare (în particular pe pagina web oficială a BNS și Banca de date statistice deschise);

2) tabele cu date statistice pe indicatori statistici derivați, cu dezagregări pe diverse dimensiuni, pentru diseminare și/sau furnizare la solicitarea utilizatorilor;

3) rapoarte analitice și statistice cu privire la fenomenele demografice și sociale măsurate în cadrul cercetărilor și lucrărilor statistice realizate de BNS sau cele bazate pe date furnizate de către ministere, autorități ale administrației publice centrale și alte entități necesare pentru elaborarea statisticilor oficiale sociale și demografice;

4) publicații statistice pe domeniile și sub-domeniile statisticii sociale și demografice pentru diseminare;

5) centralizatoare referitor la lucrările statistice realizate, seturile de date prelucrate, indicatorii statistici calculați în cadrul SI SDS.

40. Documentele tehnologice includ:

1) glosare de termeni și definiții;

2) descrierea clasificatoarelor utilizate (clasificatoare statistice, alte clasificatoare oficiale naționale, clasificatoare/ nomenclatoare de interoperabilitate, nomenclatoare interne ale SI SDS);

3) documente de descriere a formatului datelor sistemului;

4) documente privind descrierea și algoritmilor/formulelor de calcul a indicatorilor statistici;

5) documentele tehnologice privind parametrii de sistem;

6) ghiduri de utilizare și administrare a sistemului;

7) versiunile documentelor și istoricul modificărilor;

8) registru cu înregistrări privind acțiunile, solicitările și interacțiunea utilizatorilor interni;

9) rapoartele și statisticile agregate privind utilizarea sistemului;

10) alte documente necesare funcționării și dezvoltării SI SDS.

Capitolul VII SPAȚIUL TEHNOLOGIC AL SI SDS

41. Arhitectura SI SDS este proiectată a fi una deschisă, modulară și bazată pe componente integrate, care asigură posibilitatea dezvoltării sale fără a afecta continuitatea funcționării. Aceste principii sunt aplicabile și se regăsesc la toate nivelele arhitecturii sistemului.

1) Arhitectura soluției informatice a SI SDS este compatibilă cu infrastructura de tip Cloud de înaltă disponibilitate (eng: *high availability*) și cu model de utilizatori geografic distribuit.

2) Arhitectura SI SDS este una de tip client-server, organizată în cel puțin 3 straturi sau nivele verticale (eng: *architecture layers*), cu divizare clară, astfel încât fiecare nivel superior să depindă doar de nivelul vecin inferior. De exemplu: nivelul de prezentare, nivelul de business-logică și nivelul de date. A se vedea imaginea de mai jos „Arhitectura în 3 straturi” (Figura 2).

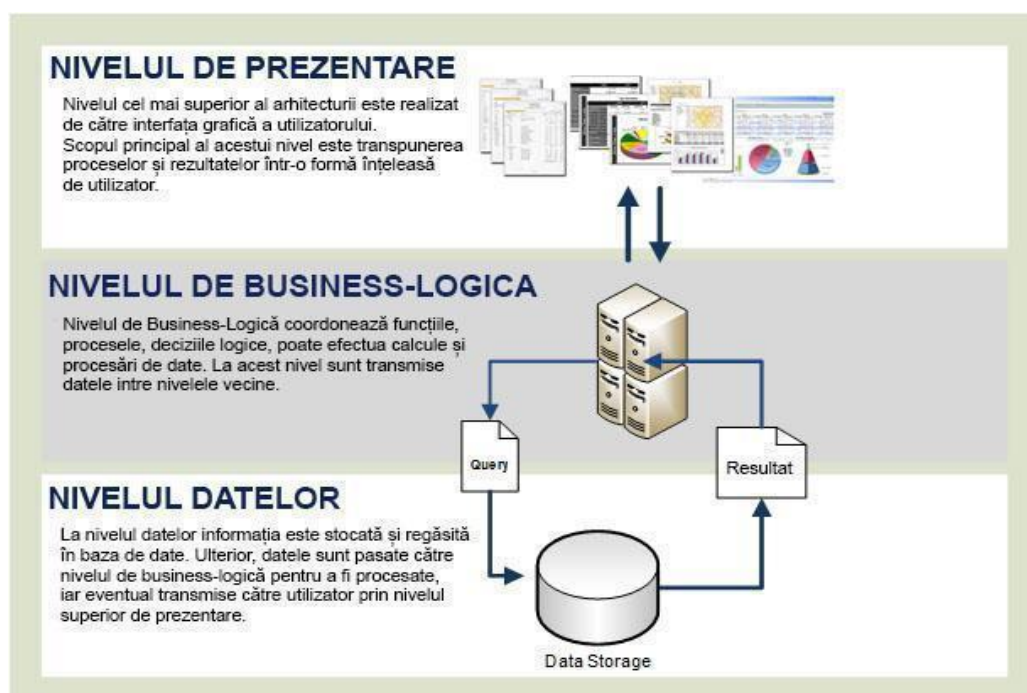

Figura 2. Arhitectura în 3 straturi.

3) Disponibilitatea sistemului trebuie să fie de cel puțin 99,95% și RTO: 24 ore, RPO: zero pierdere de date.

4) Soluția este protejată prin proceduri de backup, care să permită administratorilor restaurarea întregii soluții către o stare predefinită, necompromisă, inclusiv într-un alt centru de date, dacă este cazul.

42. Arhitectura SI SDS este orientată spre servicii (SOA Service Oriented Architecture) și este de tip multinivel (*n-tier architecture*) cu 3 și mai multe nivele care să includă minimum următoarele:

1) *Nivelul de prezentare*, nivel superior care reprezintă interfața grafică de prezentare pentru utilizator (*GUI, Graphical User Interface*). Rolul interfeței de prezentare este de a transpune sarcinile și rezultatele într-o formă inteligibilă utilizatorului.

2) *Nivelul de business-logică*, nivel de mijloc care este responsabil pentru accesarea, prelucrarea și transformarea datelor, gestionează Business-regulile și asigură coerența și precizia datelor. Nivelul de Business-Logică este accesat din nivelul de prezentare pentru a face ca funcționalitățile să fie disponibile utilizatorilor și poate oferi funcționalitățile sistemelor informatice externe, prin intermediul interfețelor de schimb de date.

3) *Nivelul de date*, nivel inferior, unde toate informațiile stocate sunt preluate dintr-o bază de date sau un sistem de fișiere. Informația este ulterior transmisă către nivelul logic pentru prelucrare și ulterior, eventual înapoi către utilizator. Baza de date și datele sunt implementate, utilizând sistemul de gestionare a bazelor de date relaționale (SGBDR).

43. Caracteristici ale Nivelului de prezentare:

1) Sistemul va livra o interfață utilizator *web-based* utilizându-se în calitate de aplicație client un navigator WEB;

2) Nivelul de prezentare nu implementează reguli de business-logică, cu excepția validării intrărilor de date.

44. Caracteristici ale Nivelului de business-logică:

1) Nivelul de business-logică este complet independent de nivelul de prezentare și de aplicațiile externe care utilizează interfețe de transfer și schimb de date.

2) Are o arhitectură complet modulară bazată pe componente reutilizabile și interfețe abstracte. Nu trebuie să existe funcții identice realizate de diferite componente.

3) Conține și delimitează expres componentele de „flux de lucru/*business workflow*” și „entitate de business/*business entity*”.

4) Accesul la componentele de „*business entity*” se va realiza prin intermediul componentelor de „*business workflow*”. Componentele de „*business entities*” trebuie să fie definite în mod clar la nivelul de business-logică.

5) Componentele de „*business entity*” conțin toate datele și business-logică legată de „*business entity*”, pentru desfășurarea business-operațiilor, punerea în aplicare a business-normelor relevante și pentru menținerea integrității și acurateții datelor conținute.

6) Componentele legate de nivelul de business-logică comunică prin interfețe dedicate/funcții interne (cuplaj strâns).

7) Arhitectura nivelului de business-logică permite accesul simultan la funcționalitățile sistemului.

8) Componentele care formează nivelul de business-logică al arhitecturii urmează să fie dezvoltate în limbaje de programare moderne și utilizate pe scară largă în Republica Moldova și/sau în regiune în ceea ce privește dezvoltarea aplicațiilor web. Tehnologia de la acest nivel al arhitecturii trebuie să permită integrarea perfectă a modulelor funcționale ale SI SDS.

45. Caracteristici ale Nivelului de date:

1) Modelul de date implementat la nivelul de date al sistemului se raportează la cel puțin forma a treia-normală pentru proiectarea bazei de date, pentru a reduce duplicarea datelor și asigurarea integrității referențiale.

2) Modelul de date al sistemului urmează modelul comun de modelare a datelor (*Common Data Modeling*) cu ajutorul unui Model de date comun care constă din tipuri generice de entități cum ar fi clasa, relațiile și altele.

3) Datele din nivelul de date sunt accesate numai prin intermediul nivelului de Business-Logic și independent de nivelul de Business-Logic.

4) Modelul de date, implementat la nivelul de date, este corect documentat. Documentația trebuie să conțină atât descrierea tehnică a datelor (de exemplu, diagrame de relații ale entităților, structuri de baze de date, obiecte din baze de date etc.), cât și descrierea semantică (asocierea structurilor de date cu business-entitățile și proprietățile acestora). Descrierea semantică trebuie să fie disponibilă pentru utilizatori, unde este posibil (de exemplu, personalizarea rapoartelor).

5) Nivelul de date asigură integritatea și precizia datelor (integritatea tranzacției).

46. Platforma tehnologică a SI SDS este alcătuită din totalitatea de componente software necesare pentru a asigura mediul de funcționare al sistemului, care vor include: platforme de dezvoltare software, sistem de gestionare a bazelor de date, sisteme de operare. SI SDS va fi găzduit pe resursele informaționale ale BNS și în Platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud) în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, ținând cont de bunele practici internaționale în domeniu.

47. Implementarea sistemului trebuie să respecte standarde deschise și să utilizeze tehnologii bine-cunoscute și general acceptate. Astfel trebuie îndeplinite următoarele cerințe:

1) Sistemul în întregime urmează să fie bazat pe tehnologii web, standarde și tehnologii cum ar fi arhitectura software bazată pe servicii (SOA), protocoale de comunicare bazate pe XML (SOAP și XML-RPC), TLS SSL etc.;

2) Interfețele de aplicații trebuie să se bazeze pe standarde deschise (SOAP, REST, HTML).

3) Interfețele aplicației vor permite o cuplare slabă cu sisteme informatice interne ale BNS (de exemplu, comunicarea bazată pe mesaje).

4) Toate interfețele aplicației implementate în SI SDM trebuie să fie documentate corespunzător (de exemplu, utilizând limbajul de descriere a serviciilor web - WSDL).

5) Platforma tehnologică pentru software va fi maxim omogenă (adică trebuie să conțină un număr minim de tehnologii diferite, de exemplu aceleași sisteme de operare pentru *middleware* și baze de date).

6) Platforma tehnologică pentru software va sprijini crearea, modificarea, prelucrarea, stocarea și accesarea datelor textuale în formatul *Unicode*.

7) Componentele sistemului (de exemplu, *middleware*, baze de date) vor funcționa pe o platformă cu sisteme de operare Windows Server sau Linux care sunt sprijinite în MCloud și de sistemul informațional integrat al BNS. Versiunile acceptate ale sistemelor de operare trebuie să fie menținute de producători și trebuie să aparțină ultimelor 2 versiuni majore.

48. SI SDS va fi integrat cu următoarele servicii electronice guvernamentale:

1) serviciul electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) – serviciul reutilizabil, furnizat la nivelul platformei tehnologice guvernamentale comune, care are scopul de a oferi un mecanism integrator, securizat și flexibil de autentificare și control al accesului utilizatorilor în sistemele informaționale, inclusiv serviciile electronice;

2) serviciul electronic guvernamental de jurnalizare (MLog) – serviciul centralizat, reutilizabil, componentă a platformei tehnologice guvernamentale comune (MCloud), care are scopul de a oferi un mecanism securizat și flexibil de jurnalizare și audit, asigurând evidența evenimentelor, în contextul utilizării sistemelor informaționale;

3) serviciul guvernamental de notificare electronică (MNotify) – destinat notificării destinatarilor persoane fizice și persoane juridice prin intermediul diverselor canale de notificare (poșta electronică (e-mail); serviciul mesaje scurte (sms); mesagerie instantanee (chat) și notificări push; portalul guvernamental al cetățeanului; portalul guvernamental al antreprenorului).

4) sistemul informațional automatizat „Registrul împuternicirilor de reprezentare în baza semnăturii electronice (MPower)” ca mecanism pentru acordarea împuternicirilor de reprezentare pentru care legislația nu prevede necesitatea autentificării notariale, se reduc riscurile de fraudare a semnăturilor și cheltuielile reprezentatului.

49. Interacțiunea SI SDS cu resursele informaționale din în afara BNS este realizată în exclusivitate pentru preluare și consum de date pentru scopurile statisticii oficiale conform legislației în vigoare, prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect), în conformitate cu documentația tehnică aprobată de Biroul Național de Statistică și alte modalități acceptabilă de părți, în conformitate cu legislația în vigoare.

Capitolul VIII

ASIGURAREA SECURITĂȚII INFORMAȚIONALE A SISTEMULUI

50. Prin securitatea informațională se subînțelege starea de protecție a sistemului la etapele procesului de preluare, prelucrare, stocare și transmitere a datelor de la acțiuni accidentale sau

intenționate, cu caracter natural sau artificial, care au drept scop crearea prejudiciului participanților în procesul de schimb de date.

51. Sistemul complex al securității informaționale reprezintă totalitatea mijloacelor legislative, organizatorice și economice, precum și a mijloacelor tehnologice și metodelor de protecție software-hardware și criptografică a informației, orientate spre asigurarea unui nivel necesar de integritate, confidențialitate și accesibilitate a resurselor informaționale.

52. Principalele sarcini ale asigurării securității informaționale sunt:

1) asigurarea integrității informației – menținerea și asigurarea integrității datelor pe parcursul întregului ciclu de viață;

2) asigurarea confidențialității – protecția împotriva accesului neautorizat la date, dar și a diseminării datelor de către BNS ținând cont de regulile de confidențialitate – cele generale stabilite prin lege și celor specifice, ce țin de reguli de asigurare a confidențialității – prin regulamentele BNS;

3) asigurarea disponibilității accesibilității – protecția împotriva blocării accesului utilizatorilor autorizați la resursele informaționale.

53. În scopul asigurării securității informaționale SI SDS, va sprijini următoarele mecanisme:

1) *Autentificare*: garantează faptul că zonele restricționate ale serviciului sunt accesibile numai utilizatorilor cu identitatea verificată prin MPass.

2) *Autorizare*: garantează că utilizatorii autentificați pot accesa numai serviciile și datele care corespund rolurilor și drepturilor de acces ale acestora.

3) *Confidențialitate*: garantează că datele schimbate între persoana care o solicită și furnizorul nu pot fi interceptate sau accesate de o terță parte neautorizată și că datele nu pot fi accesate într-un moment necorespunzător.

4) *Integritate*: garantează că fluxul de date realizat între solicitant și furnizor nu a fost modificat sau manipulat de o terță parte neautorizată sau datele nu au fost accesate înainte de un termen anumit sau un timp anumit.

5) *Non-repudiare*: măsură prin care se asigură faptul că, după emiterea/recepționarea unei informații, expeditorul/destinatarul nu poate nega, în mod fals, că a expedit/primit informații.

6) *Înregistrarea și monitorizarea acțiunilor utilizatorilor sistemului*: pentru a detecta într-o etapă incipientă încercarea de a accesa date confidențiale sau de a afecta intenționat sau accidental integritatea informației prin MLog.

7) *Mentenanță*: sistemul trebuie asigurat în permanență cu suportul și mentenanța necesară conform nivelului agreat de servicii (SLA).

8) *Auditul IT*.

9) *Criptarea informațiilor*.

10) *Continuarea activității și recuperarea în caz de dezastru*.

54. Pentru a atinge aceste obiective de asigurare a securității informaționale, se va utiliza următoarele mecanisme de securitate:

1) *Firewall-uri*: acestea fac parte din arhitectura tehnică a sistemului pentru a oferi o linie de apărare atunci când utilizatorii externi încearcă să se conecteze la sistem de pe Internet sau dintr-o altă rețea. Firewall-urile trebuie să fie configurate astfel, încât să permită numai serviciile de rețea absolut necesare și protocoalele pentru operarea sistemului. Nu pot fi activate servicii și/sau protocoale adiționale (principiul privilegiilor minime). De asemenea, acestea trebuie să sprijine reluarea, în caz de nereușită (*failover*), pentru asigurarea unui nivel de disponibilitate ridicată. Acest mecanism se va asigura prin utilizarea resurselor informaționale ale BNS și platformei MCloud, în

conformitate cu prevederile legislației în vigoare și ținând cont de bunele practici internaționale în domeniu.

2) *Antivirus / Anti-spam*: soluțiile hardware și / sau software trebuie să asigure protecție antivirus și anti-spam pentru toate serverele. Fișierele vor fi scanate în timp ce se încarcă în sistem. În cazul în care un fișier infectat este depistat, procedura de încărcare va fi stopată iar fișierul va fi respins. Sistemul trebuie să fie configurat să actualizeze zilnic automat definițiile în timpul orelor nelucrătoare. Acest mecanism se va asigura prin utilizarea resurselor informaționale ale BNS și utilizarea platformei MCloud.

3) *Sistem de detectare a intruziunilor*: acest sistem va include toți agenții necesari pentru toate serverele. Acest mecanism se va asigura prin utilizarea resurselor informaționale ale BNS și utilizarea platformei MCloud.

4) *Comunicații securizate (transfer de date) între serverele web și utilizatori*: schimbul de date sensibile urmează a fi securizat în mod corespunzător. În acest context, urmează a fi utilizat un protocol securizat, cum ar fi HTTPS, pentru a evita accesul neautorizat la datele transmise. Acest protocol securizat trebuie să fie utilizat în mod consistent pe toate site-urile sistemului, excluzând posibilitatea transmiterii necriptate a informației. În caz contrar, utilizatorii ar putea fi expuși la mai multe tipuri de atacuri. În mod ideal, site-ul Web ar trebui să posede proprietatea de "securitate perfectă" („*forward secrecy*").

5) *Copierea de rezervă sistematică a datelor stocate*: permite recuperarea rapidă și fiabilă a datelor, în cazul unor incidente, care au ca rezultat pierderea sau deteriorarea datelor. Acest mecanism se va asigura prin utilizarea resurselor informaționale ale BNS și utilizarea platformei MCloud.

6) *Criptarea datelor*: toate datele stocate în diferitele componente ale sistemului (i.e. servere, stocare de date, LDAP) vor fi criptate.

7) *Certificate digitale*: sistemul va utiliza certificatele digitale pentru a asigura principiile integrității și non-repudiare. Acest mecanism este asigurat prin integrarea cu MPass.

8) *Abilitatea de auditare a acțiunilor realizate*: toate activitățile efectuate de utilizatori, fie cu succes sau nu (cum ar fi încercările de logare nereușită), vor fi monitorizate și înregistrate în jurnalele cu acces limitat a sistemului. Acest mecanism este asigurat prin integrarea cu MLog.

55. Adicional, sistemul va include și alte instrumente conceptuale de securitate, în special:

1) *Arhitectura tehnică securizată*: sistemul va implementa cel puțin o arhitectură pe trei niveluri (bază de date, aplicații și nivelul de prezentare), fiind împărțită în diferite zone de securitate, și va conține cel puțin un DMZ și o zonă internă.

2) *Controalele de securitate încorporate în sistem*: de exemplu, rolurile utilizatorilor cu drepturi de acces predefinite, principiul "patru ochi", pentru luarea deciziilor cheie, validarea datelor la introducere, etc.

3) *Mecanismul de marcare temporală*: asigură înregistrarea timpului tuturor tranzacțiilor din cadrul sistemului.

4) Totodată, sistemul va respecta cerințele obligatorii minime privind securitatea cibernetică, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.201 din 28.03.2017.

56. Organizarea sistemului de protecție a datelor cu caracter personal constituie o parte componentă a mecanismului de asigurare a securității informaționale a SI SDS. Sistemul de protecție a datelor cu caracter personal se constituie în baza:

- 1) raportului privind rezultatele efectuării auditului intern;
- 2) listei datelor cu caracter personal, care trebuie să fie protejate;
- 3) actului de clasificare a sistemului informațional, care prelucrează date cu caracter personal;

- 4) modelelor de pericole pentru securitatea datelor cu caracter personal;
- 5) prevederilor privind delimitarea drepturilor de acces la datele cu caracter personal prelucrate;
- 6) documentelor de reglementare și politicilor de securitate elaborate.

Capitolul IX INCHEIERE

57. Implementarea SI SDS va conduce la *(i)* eficientizarea procesului de producere a statisticilor oficiale prin utilizarea de sisteme de tip „multi-registre”; *(ii)* îmbunătățirea procesului de colectare a datelor pentru scopurile cercetărilor statistice ale BNS și consumului datelor din resursele informaționale cu date administrative, relevante procesului de producere a statisticilor oficiale privind fenomenele demografice și caracteristicile sociale și economice ale populației și prelucrarea acestor date în scopul producerii propriu-zise a indicatorilor statistici oficiali; *(iii)* producerea datelor statistice oportune, fiabile și comparabile la nivel național și internațional și diseminarea acestora.

58. SI SDS va susține eforturile Biroului Național de Statistică în organizarea Recensământului populației și locuințelor, prin a oferi: suport pentru pregătirea RPL întru asigurarea plenitudinii acestuia; sursă de date pentru pre-completarea chestionarelor de recensământ și complementarea datelor colectate în teren în cadrul RPL; date pentru validarea răspunsurilor oferite de respondenți și va pune bazele pentru tranziția de la organizarea RPL în mod tradițional către unul bazat totalmente pe registre statistice și sisteme informaționale de stat și private.

59. Având în vedere complexitatea SI SDS, implementarea acestuia va fi efectuată pe etape, în funcție de mijloacele financiare disponibile din bugetul de stat, din proiecte de asistență tehnică și alte mijloace financiare, conform legislației în vigoare.

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului

Proiectul actului normativ a fost elaborat de către Biroul Național de Statistică (BNS), cu suportul India-UN Development Partnership Fund prin intermediul Oficiului Națiunilor Unite pentru Cooperare Sud-Sud, implementat de către Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA), în cadrul Proiectului „Îmbunătățirea disponibilității datelor administrative în scopul monitorizării progresului Agendei Conferinței Internaționale pentru Populație și Dezvoltare în cadrul Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă”.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În prezent, Republica Moldova, similar cu alte țări din regiunea Europei de Est, trece prin importante transformări demografice care se manifestă în special prin scăderea continuă a natalității, descreșterea numărului populației, îmbătrânirea populației, intensificarea migrației interne, în special din mediul rural spre cel urban, contribuind astfel și mai mult la depopularea localităților rurale, mobilitatea urbană, precum și amplificarea emigrației, în special a populației tinere.

La nivel național, Biroul Național de Statistică, are sarcina de a elabora și disemina indicatori statistici demografici și sociali de bază privind populația și migrația internațională, forța de muncă, nivelul de educație și starea sănătății, condițiile de viață etc. Aceștia sunt necesari pentru elaborarea și monitorizarea politicilor naționale și sectoriale, pentru procesul de planificare a bugetului de stat și a asistenței externe, precum și pentru evaluarea impactului acestora asupra calității vieții oamenilor și dezvoltării durabile a țării, inclusiv în situații de criză.

Statutul de țară membră a Organizației Națiunilor Unite și semnatară a *Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană* (titlul IV, capitolul 6 Statistici, art.41-44) presupune alinierea statisticilor naționale la normele și standardele internaționale și cele europene pentru asigurarea comparabilității statisticilor pe plan internațional, cu respectarea *Principiilor fundamentale ale statisticilor oficiale* adoptate de ONU și *Codului de bune practici al statisticilor europene*. Astfel, în procesul de producere a datelor statistice, pentru a asigura fiabilitatea și coerența datelor statistice și celor administrative și pentru a reduce sarcina de răspuns asupra respondenților, se pune accentul pe combinarea diverselor surse de date: utilizarea registrelor de stat și private, realizarea recensămintelor populației și locuințelor și a cercetărilor statistice prin sondaj.

Necesitatea elaborării proiectului este, de asemenea, dictată de prevederile Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 636/2019, care prevede (în acțiunea 6.31) eficientizarea producerii statisticilor vitale prin utilizarea de sisteme tip “multi-registre”, activitate care va fi executată pe baza dezvoltării și implementării SI „Statistici demografice și sociale”.

Sistemul informațional „Statistici demografice și sociale” (SI SDS) este destinat pentru colectarea, prelucrarea, stocarea, actualizarea și analiza statistică a datelor despre unitățile care fac obiect al cercetărilor statistice, realizate de BNS în calitate de autoritate centrală în domeniul statisticii, sau bazate pe surse informaționale de stat și private, în vederea producerii de statistici oficiale actualizate cu privire la fenomenele demografice și caracteristicile socio-economice ale populației la diferite intervale de timp ale ciclului vieții, în condiții de siguranță și cu asigurarea confidențialității datelor.

Pe termen scurt și mediu, SI „Statistici demografice și sociale” va susține eforturile țării în consolidarea statisticilor naționale în domeniul social și demografic, prin optimizarea și modernizarea cercetărilor statistice și prin consum și re-utilizare de date din resurse informaționale existente.

Pe termen lung, acest sistem, devenind totalmente funcțional și operațional cu conținut suficient de obiecte informaționale, va permite tranziția la organizarea și efectuarea de recensăminte și cercetări statistice bazate pe registre în locul celor tradiționale, în corespundere cu experiența internațională avansată, în special a țărilor din Uniunea Europeană.

Implementarea SI SDS va contribui la:

- sporirea capacităților BNS de realizare cost-eficientă a cercetărilor statistice privind populația, inclusiv a recensămintelor, producere și diseminare a statisticilor din domeniul socio-demografic;
- asigurarea accesului la datele din resursele și sistemele informaționale ale deținătorilor de date administrative și private relevante pentru producerea statisticilor demografice și sociale;
- sporirea diversității și calității produselor statistice și accesibilității utilizatorilor la acestea. .

Proiectul a fost elaborat în temeiul prevederilor art.16 și art.27 din Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială potrivit căreia *“Autoritatea centrală în domeniul statisticii (adică BNS), în scopul completării volumului de date necesare pentru producerea statisticii oficiale și în scopul reducerii sarcinii informaționale asupra respondenților, are dreptul de a accesa și utiliza, în mod gratuit, surse de date administrative, inclusiv surse care conțin date individuale”* și, respectiv, *“creează și administrează registre statistice”*, precum și art.18 din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.

3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene

Proiectul nu prevede armonizarea legislației naționale la prevederile legislației Uniunii Europene. Totodată, implementarea SI „Statistici demografice și sociale” va contribui la alinierea statisticilor naționale în domeniile de referință la standardele europene.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul cuprinde reglementări care au ca obiectiv crearea Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”, stabilește scopurile, sarcinile și funcțiile sistemului, structura organizațională și baza normativă necesară pentru crearea și exploatarea lui, obiectele informaționale și lista datelor principale care se păstrează în acesta, infrastructura tehnologică și măsurile de securitate informațională.

Sistemul informațional va respecta reglementarea tehnică RT38370656-002:2006 „Procesele ciclului de viață al software-ului” aprobată prin ordinul Ministerului Tehnologiei Informației și Comunicațiilor nr.78/2006.

Sistemul informațional „Statistici demografice și sociale”, este parte a sistemului informațional integrat al Biroului Național de Statistică. Resursa informațională a SI SDS reprezintă un spațiu informațional unic pentru integrarea bazelor de date cu înregistrări ale observărilor statistice din domeniile sociale și demografie realizate de BNS (cercetări prin sondaj și exhaustive, tip recensământ) cu alte resursele informaționale de stat și private, necesare procesului de producere a statisticilor oficiale privind fenomenele demografice și caracteristicile socio-economice ale populației, în scopul satisfacerii intereselor și necesităților informaționale ale populației, statului și mediului de afaceri și cercetătorilor.

Aceasta va oferi mecanisme eficiente pentru gestionarea bazelor de date statistice de tip “multi-registre” prin, preluarea, pseudonimizarea, evaluarea datelor (prin evaluarea gradului de corespundere a datelor din sursele de date administrative (SDA) cerințelor de elaborare a statisticilor, transformarea statistică (prin standardizarea variabilelor), prelucrarea statistică a datelor (codificare, clasificare, imputare, validare, agregare, corelare, modelare, editare, analiză statistică, stocare, arhivare etc.).

De asemenea, SI SDS va oferi funcționalități noi precum:

- asigurarea formării și gestionarea resursei informaționale unice în domeniul statisticilor demografice și sociale;
- formarea băncii de date a statisticilor demografice și sociale prin (i) colectarea datelor despre unitățile statistice care fac obiectul cercetărilor statistice din domeniile sociale și demografie realizate de BNS, (ii) consumul în mod automatizat, prin servicii informaționale și de interoperabilitate, și (iii) integrarea extraselor din bazele de date ale resurselor informaționale de stat și private la nivel de înregistrări individuale de date relevante și necesare producerii statisticilor oficiale cu privire la fenomenele demografice și caracteristicile sociale ale populației, ținând cont de perioadele de referință a acestora.
- proiectarea soluției tehnice modulare, bazate pe componente integrate, care ar asigura posibilitatea dezvoltării SI fără a afecta continuitatea funcționării.

5. Fundamentarea economico-financiară

Asigurarea creării, implementării, funcționării și dezvoltării Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale” se va efectua din contul și în limita mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat, precum și altor mijloace, conform legii.

6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

Proiectul dat este în concordanță cu legislația națională și pentru implementarea prevederilor hotărârii în cauză nu este necesară amendarea suplimentară a cadrului normativ în vigoare.

7. Avizarea și consultarea publică a proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative și Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web a Biroului Național de Statistică (www.statistica.gov.md), secțiunea – Transparența decizională, este asigurată plasarea anunțului privind inițiativa de elaborare a proiectului, precum și a proiectului, împreună cu Nota informativă.

Adițional, pe data de 30.03.2021, proiectul Conceptului SI „Statistici demografice și sociale” a fost consultat în cadrul unei ședințe a Comitetului Consultativ Tehnic Internațional (ITAB), organizat cu suportul UNFPA Moldova (<https://moldova.unfpa.org/en/events/international-technical-advisory-board>), cu participarea experților internaționali și reprezentanților Oficiilor de Statistică din mai multe state europene, cu vastă experiență în domeniul producerii statisticilor oficiale în baza datelor Recensămintelor Populației și Locuințelor, altor cercetări statistice, precum și a registrelor sau sistemelor informaționale publice și private. Din partea experților ITAB au fost propuse un set de recomandări care au fost încorporate în proiectul definitivat al Conceptului SI SDS.

8. Constatările expertizei anticorupție

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție conform art. 35 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

9. Constatările expertizei de compatibilitate

Prezentul proiect nu este elaborat în scopul armonizării legislației naționale cu legislația Uniunii Europene, exceptându-se astfel de la efectuarea expertizei de compatibilitate.

10. Constatările expertizei juridice

Informația referitoare la concluziile expertizei privind compatibilitatea proiectului de hotărâre cu alte acte normative în vigoare, precum și respectarea normelor de tehnică legislativă, va fi inclusă după recepționarea expertizei juridice în cadrul procesului de avizare, conform art. 37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

11. Constatările altor expertize

Proiectul nu cade sub incidența altor expertize necesare de a fi efectuate în condițiile Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative.

Proiectul nu reglementează activitatea de întreprinzător, nu conține reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente din cadrul acestuia și nu prevede reorganizarea și reforme structurale sau instituționale ale autorităților ori ale instituțiilor publice.

Prin urmare, proiectul nu cade sub incidența Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.23/ 2019.

Director general
Biroul Național de Statistică

Oleg CARA

Republic of Moldova, Chișinău, MD-2012, 42 B, Alexandr Pușkin st.
Phone: +373 22 820 026, email: office@egov.md, web: <http://www.egov.md>

Nr. 3007 - 37 din 21.06.2021
La nr. 08-4/36 din 14.06.2021

Biroul Național de Statistică

Agenția de Guvernare Electronică (în continuare - AGE) a examinat versiunea inițială a **proiectului hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional automatizat (SIA) „Statistici demografice și sociale”, autor – Biroul Național de Statistică, prezentat spre coordonare prealabilă, și, în limitele competențelor stabilite în statutul instituției și atribuțiilor delegate de către Guvern în temeiul actelor normative în domeniile implementării politicilor de modernizare a serviciilor publice administrative și de e-Transformare a guvernării în cadrul administrației publice centrale de specialitate, comunicăm **sustinerea de principiu a acestuia**, pentru inițierea procedurii de promovare a proiectului respectiv în ședința secretarilor generali ai ministerelor.**

Totodată, propunem ca la definitivarea versiunii inițiale a proiectului, să se țină cont de următoarele propuneri și obiecții:

Propunere de ordin general:

1. Proiectul urmează a fi perfecționat redacțional în conformitate cu cerințele de tehnică legislativă stabilite în Legea nr.100/2018 cu privire la actele normative, în partea ce ține de structura punctelor/subpunctelor (*art.52 din lege*), conform căruia „punctele sunt divizate în subpuncte sau alineate”), limbajul utilizat, ortografia și punctuația actului normativ (*art. 4 din lege*).

Propuneri și obiecții la proiectul hotărârii:

2. În denumirea proiectului și conținutul acestuia termenul „automatizat” din textul „sistem informațional automatizat” urmează a fi exclus pentru a respecta prevederile și termenii utilizați în Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat.

3. **Punctul 2**, propunem de expus în următoarea redacție:

„2. Se instituie Sistemul informațional „Statistici demografice și sociale”.”

4. **Punctul 6** de adus în concordanță cu dispozițiile art.6 alin.(3) din Legea nr.142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și pct.4 subpct.7) din Hotărârea Guvernului nr.211/2019 „Privind platforma de interoperabilitate”, care prevede obligația participanților de a efectua schimbul de date prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect) și să asigure condițiile tehnice necesare realizării schimbului de date. În acest context, **considerăm necesar de expus punctul respectiv în următoarea redacție:**

„6. Autoritățile și instituțiile publice, autoritățile administrative autonome, autoritățile administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență (autoritățile administrative din subordine, inclusiv serviciile publice desconcentrate și cele aflate în subordine, precum și instituțiile publice în care

ministerul, Cancelaria de Stat sau altă autoritate administrativă centrală are calitatea de fondator), care dețin sisteme informaționale de stat, precum și persoanele juridice de drept privat care, în numele autorităților și instituțiilor publice, gestionează sau dețin sisteme informaționale de stat, la solicitarea Biroului Național de Statistică, vor asigura schimbul de date relevante pentru producerea statisticilor oficiale în domeniul social și demografic prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect).”

Propuneri la proiectul Conceptului SI „Statistici demografice și sociale”:

5. Pe tot parcursul textului sintagma **„schimb informațional”**, la orice caz gramatical, se substituie cu sintagma **„schimb de date”** conform prevederilor Legii nr.142/2018 și Hotărârii Guvernului nr.211/2019.

6. Trimiterea la actele normative în textul proiectului (în speță Capitolul II CADRUL NORMATIV AL SIA SDS) urmează să respecte cerințele de tehnică legislativă stabilite la art. 55 din Legea nr.100/2018 cu privire la actele normative).

7. **Punctul 21** (Recomandări, standarde și bune practici europene și internaționale), propunem să fie integrat în **Capitolul II** (CADRUL NORMATIV AL SIA SDS).

8. **Punctul 26** urmează a fi revizuit, luând în considerare art.7 din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și resursele informaționale de stat, care, la nivelul normelor primare, stabilește subiecți ai raporturilor juridice în domeniul creării, administrării, mentenanței, dezvoltării și utilizării sistemelor informaționale de stat. Astfel, termenul de „administrator de date al SIA SDS” urmează a fi eliminat. Totodată, la **punctul 27**, rolul de administrator tehnic urmează a fi ajustat conform pct.19 din Hotărârea Guvernului nr.414/2018 „Cu privire la măsurile de consolidare a centrelor de date în sectorul public și de raționalizare a administrării sistemelor informaționale de stat”, coroborate cu prevederile Regulamentului privind administrarea tehnică și menținerea resurselor și sistemelor informaționale de stat, aprobat prin aceeași hotărâre de Guvern, care stabilesc că **funcțiile de administrare tehnică și menținere a sistemelor informaționale de stat din posesia entităților guvernamentale, implicit și a celor din Biroului Național de Statistică, urmează a fi exercitate de către Instituția publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, în calitate de administrator tehnic.**

9. **Capitolul VIII** urmează a fi perfecționat redacțional în conformitate cu Reglementarea tehnică „Procese ciclului de viață al software-ului” RT 38370656-002:2006, aprobată prin Ordinul ministrului dezvoltării informaționale nr.78/2006. În speță, cuvântul „Concluzie” urmează a fi substituit cu cuvântul „Încheiere”.

10. Proiectul Conceptului urmează a fi completat cu un capitol distinct, și anume cel destinat **„Documentelor sistemului”**, care va conține lista documentelor de bază, utilizate în sistem.

Director

Tatiana IOVV

Ex.: Vlad Luca,
e-mail: vlad.luca@egov.md,
tel.: 062061565

TABEL DE CONCORDANȚĂ
La proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional
„Statistici demografice și sociale”

1	Titlul actului Uniunii Europene, inclusiv cele mai recente amendamente incluse REGULAMENTUL DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) NR. 205/2014 AL COMISIEI din 4 martie 2014 de stabilire a condițiilor uniforme de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1260/2013 al Parlamentului European și al Consiliului privind statisticile demografice europene, în ceea ce privește defalcarea datelor, termenele și revizuirile de date, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 65/10 din 05.03.2014				
2	Titlul proiectului de act normativ național – proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”				
3	Gradul general de compatibilitate – parțial compatibil				
Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Diferențele	Observațiile	Autoritatea/ persoana responsabilă
4	5	6	7	8	9
Articolele 1-2		Norme UE neaplicabile			Biroul Național de Statistică
Articolul 3 Defalcări și tabele statistice Defalcările datelor care urmează să fie transmise Comisiei (Eurostat) în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 1260/2013 sunt stabilite în anexa I. Tabelele statistice care urmează să fie prezentate Comisiei (Eurostat) sunt stabilite în anexa II.	<i>Pct.10. Sarcinile de bază realizate la exploatarea SI SDS sunt: subpct.10 Consolidarea sistemului de diseminare a informației statistice, diversificarea gamei de produse statistice puse la dispoziția utilizatorilor de date statistice.</i> <i>Pct.57. Implementarea SI SDS va conduce la (i) eficientizarea procesului de producere a statisticilor oficiale prin utilizarea de sisteme de tip „multi-registre”; (ii) îmbunătățirea procesului de</i>	Parțial compatibil	Au fost transpuse normele aplicabile, cu excepția celor care se referă la țările UE		

	colectare a datelor pentru scopurile cercetărilor statistice ale BNS și consumului datelor din resursele informaționale cu date administrative, relevante procesului de producere a statisticilor oficiale privind fenomenele demografice și caracteristicile sociale și economice ale populației și prelucrarea acestor date în scopul producerii propriu-zise a indicatorilor statistici oficiali; (iii) producerea datelor statistice oportune, fiabile și comparabile la nivel național și internațional și diseminarea acestora.				
Articolele 4-6		Norme UE neaplicabile			

TABEL DE CONCORDANȚĂ

La proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”

1	Titlul actului Uniunii Europene, inclusiv cele mai recente amendamente incluse REGULAMENTUL (CE) NR. 763/2008 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 9 iulie 2008 privind recensământul populației și al locuințelor publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 218/14 din 13.08.2008.				
2	Titlul proiectului de act normativ național – proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”				
3	Gradul general de compatibilitate – partial compatibil				
Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Diferențele	Observațiile	Autoritatea/ persoana responsabilă
4	5	6	7	8	9
Articolul 1		Norme UE neaplicabile			Biroul Național de Statistică
Articolul 2 Definiții În sensul prezentului regulament, se aplică următoarele definiții: (a) „populație” înseamnă populația națională, regională și locală la reședința obișnuită a acesteia la data de referință; (c) „clădiri” înseamnă clădirile permanente		Parțial compatibil		Urmează să fie transpus parțial în Legea Recensământului Populației și Locuințelor din 2023 prevăzută în PAG 2021-2013 aprobat prin HG nr. 636/2019, Acțiunea 6.30.1.Elaborarea și aprobarea cadrului normativ pentru organizarea recensământului populației și locuințelor din Republica Moldova.	

care includ spații de locuit cu destinație de locuințe sau locuințe convenționale rezervate unei utilizări sezoniere sau secundare sau care sunt neocupate; (d) „reședință obișnuită” înseamnă locul în care o persoană își petrece în mod normal perioada de odihnă zilnică, independent de absențele temporare în scopul recreerii, al vacanței, al vizitelor la prieteni și rude, al afacerilor, al tratamentului medical sau al pelerinajelor religioase.					
Articolul 3 Prezentarea datelor		Norme UE neaplicabile			
Articolul 4	<i>Pct.8.Obiectivele principale ale SI SDS sunt: subct.6) utilizarea datelor</i>	Parțial compatibil			

Sursele datelor (1) Statele membre pot elabora statistici pe baza diferitelor surse de date, în special pe: (a) recensământul convențional; (b) recensământul pe bază de registru; (c) o combinație de recensământ convențional și anchetă prin sondaj; (d) o combinație de recensământ pe bază de registru și anchetă prin sondaj; (e) o combinație de recensământ pe bază de registru și recensământ convențional; (f) o combinație de recensământ pe bază de registru și anchetă prin sondaj și recensământ tradițional; și (g) ancheta specifică cu sondaje prin rotație (recensământ rulant). (2) Statele membre iau toate măsurile necesare	din SDA ca sursă de date pentru Recensământul Populației și Locuințelor, inclusiv pentru pre-completarea chestionarelor de recensământ, iar pe termen lung – realizarea recensămintelor bazate parțial sau integral pe registre (utilizând codul unic de identificare IDNP, identificator statistic unic și/sau alți identificatori), pentru reducerea costurilor și producerea mai frecventă de statistici de recensământ; <i>Pct.20. Având în vedere funcțiile SI SDS, sistemul va avea următoarele contururi funcționale de bază:</i> 1) <i>Conturul „Statistica populației și migrației”</i> reprezintă un subsistem de producere a datelor statistice oficiale relevante, de încredere și comparabile în plan internațional, privind mișcarea naturală și migratorie, mobilitatea internă, starea civilă, numărul anual al populației cu reședință obișnuită la nivel național și în profil teritorial, concretizat și ajustat în cadrul recensămintelor, precum și indicatorii demografici de bază. 2) <i>Conturul „Statistici de ocupare și nivel de trai”</i> reprezintă un subsistem de producere a datelor statistice oficiale relevante, de încredere și comparabile în plan				

pentru a îndeplini cerințele cu privire la protecția datelor. Prezentul regulament nu aduce atingere dispozițiilor adoptate de statele membre în domeniul protecției datelor. (3) Statele membre informează Comisia (Eurostat) cu privire la orice revizuire sau corectare a statisticilor furnizate conform prezentului regulament, precum și asupra oricăror schimbări ale surselor de date alese și ale metodologiei folosite, cu cel puțin o lună înaintea publicării datelor revizuite. (4) Statele membre garantează că sursele de date și metodologia utilizate pentru a satisface cerințele prezentului regulament întrunesc, în măsura posibilului, caracteristicile esențiale ale recensămintelor populației și ale	internațional, privind forța de muncă, accesul la piața muncii și salarizare, condițiile de trai și nivel de bunăstare, nivelul de venituri, inclusiv din activitate economică, și cheltuieli. 3) <i>Conturul “Statisticii servicii sociale și justiție”</i> reprezintă un sub-sistem de producere a datelor statistice oficiale relevante, de încredere și comparabile în plan internațional, privind nivelul de educație și starea de sănătate ale populației, accesul la protecția socială, la servicii de sănătate, la justiție și cultură, accesul la alte servicii publice și utilități. 4) <i>Conturul „Recensământ al populației”</i> reprezintă un sub-sistem al SI SDS de colectare, integrare, prelucrare și analiză a datelor și diseminare de statistici oficiale (inclusiv bazate pe registre) despre populația cu reședință obișnuită a țării și fondul de locuințe în care aceasta habitează, caracteristicile lor geografice, demografice, sociale și economice, caracteristicile gospodăriilor și nucleelor familiale.				

locuințelor, astfel cum sunt definite la articolul 2 litera (i). Acestea depun eforturi continue pentru a spori gradul de respectare a caracteristicilor esențiale menționate.					
Articolul 5 Transmiterea datelor		norme UE neaplicabile			
Articolul 6 Evaluarea calității (1) În sensul prezentului regulament, următoarele criterii de evaluare a calității se aplică datelor care trebuie comunicate: - „adecvare” se referă la gradul în care statisticile răspund nevoilor actuale și potențiale ale utilizatorilor; - „acuratețe” se referă la apropierea dintre estimări și valorile	<i>Pct.8., subpct.8)</i> sporirea calității produselor statistice, producerea datelor statistice relevante, de încredere, coerente la nivel național și comparabile pe plan internațional, prin implementarea graduală a prelucrării automatizate a datelor, conform regulilor de validare stabilite, aplicarea automatizată a algoritmilor de calcul a indicatorilor și monitorizarea continuă a calității datelor de intrare și a celor de ieșire (produselor statistice). <i>Pct.15. Calitatea pe cele trei dimensiuni</i> (calitatea datelor de intrare, de proces și a datelor de ieșire/output) se realizează prin respectarea următoarelor criterii: 1) <i>relevanța</i> – măsura în care produsul statistic și conceptele utilizate satisfac necesitățile utilizatorilor. În acest sens,	Parțial compatibil			

reale necunoscute; - „actualitate” și „punctualitate” se referă la intervalul dintre perioada de referință și disponibilitatea rezultatelor; - „accesibilitate” și „claritate” se referă la modalitățile și condițiile în care utilizatorii pot obține, utiliza și interpreta datele; - „comparabilitate” se referă la măsurarea consecințelor diferențelor dintre conceptele statistice aplicate și instrumentele și procedurile de măsură, atunci când statisticile sunt comparate în funcție de zone geografice, domenii sectoriale sau perioade de timp; și	sistemul trebuie să permită flexibilitate, scalabilitate și dinamicitate în ajustarea setului de indicatori statistici, a algoritmilor și a metodologiei utilizate pentru calcularea/estimarea acestora; 2) <i>acuratețea</i> – măsura în care estimările, valorile obținute pentru indicatori sunt aproape de valorile necunoscute dar considerate adevărate ale acestor indicatori. În acest sens, sistemul trebuie să permită identificarea, sistematizarea și soluționarea/medierea deficiențelor în date (prin editări, imputări etc.); 3) <i>actualitatea</i> – perioada de timp între disponibilitatea informației statistice și evenimentul/fenomenul la care acesta se referă sau îl descrie. În acest sens, sistemul trebuie să permită fixarea perioadelor de referință, fixarea perioadelor pentru producerea indicatorilor statistici, monitorizarea și alertarea respectării acestor intervale de timp. Alte criterii ce trebuie monitorizate în afara SI SDS: <i>punctualitatea</i> (perioada de timp scursă între data lansării/publicării indicatorilor statistici și data planificată, conform Programului lucrărilor statistice, sau a unui				

- „coerență” se referă la posibilitatea de a combina datele în moduri diferite și pentru utilizări diferite.	calendar ce reiese din anumite prevederi legale); <i>accesibilitatea</i> (condițiile în care utilizatorii pot obține, utiliza și interpreta indicatorii statistici (gama de publicații, nivelul de acces la banca de date statistice, disponibilitatea metadatelor, etc.); <i>comparabilitatea</i> (gradul de comparare a indicatorilor statistici în baza unor criterii precum: arii geografice, perioade de referință în timp etc.); <i>coerența</i> (măsura în care indicatorii privind statistica socială și demografic calculați se integrează și corespund/corelează cu alți indicatori și date statistice produse de BNS).				
Articolul 7 - 9		Norme UE neaplicabile			
ANEXĂ Tematici ce trebuie incluse în recensămintele populației și ale locuințelor		Parțial compatibil		Urmează să fie transpus parțial în Legea Recensământului Populației și Locuințelor din 2023 prevăzută în PAG 2021-2013 aprobat prin HG nr. 636/2019, Acțiunea 6.30.1.Elaborarea și aprobarea cadrului normativ pentru organizarea recensământului populației și locuințelor din Republica Moldova.	

TABEL DE CONCORDANȚĂ
La proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”

1	Titlul actului Uniunii Europene, inclusiv cele mai recente amendamente incluse REGULAMENTUL (UE) NR. 1260/2013 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 20 noiembrie 2013 privind statisticile demografice europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 330/39 din 10.12.2013				
2	Titlul proiectului de act normativ național – proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”				
3	Gradul general de compatibilitate – parțial compatibile				
Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Diferențele	Observațiile	Autoritatea/ persoana responsabilă
4	5	6	7	8	9
Articolul 1 Obiect. Prezentul regulament stabilește un cadru juridic pentru dezvoltarea, producerea și difuzarea statisticilor europene privind populația și mișcarea naturală a populației.	<i>Pct. 3.</i> SI SDS constituie o resursă informațională de stat departamentală și reprezintă totalitatea sistematizată de date primare necesare producerii și diseminării de statistici socio-demografice oficiale despre populația țării după locul și momentul aflării în țară, caracteristicile demografice, mobilitatea și mișcarea lor migratorie, nucleele familiale și relațiile intergeneraționale, fenomenele demografice care le însoțesc, condițiile de trai și	Parțial compatibil			Biroul Național de Statistică

	statutul locuințelor, nivelul de educație și starea de sănătate, oportunitățile de realizare economică și comportament social, accesul la resursele economice, financiare, sociale, tehnologice și la servicii publice, protecția, securitatea personală și justiția socială, precum și evoluția acestora în timp. Sarcina instituirii și asigurării funcționării SI SDS îi revine BNS, cu suportul posesorilor și deținătorilor de date din registre și sisteme informaționale disponibile, a partenerilor de dezvoltare, a altor parteneri naționali și internaționali.				
Articolul 2 Definiții (d) „reședință obișnuită” înseamnă locul în care o persoană își petrece în mod normal perioada de odihnă zilnică, independent de absențele temporare în scopul recreerii, al vacanței, al vizitelor la prieteni și rude, al afacerilor, al tratamentului medical sau al pelerinajelor	<i>Pct.24. Populația cu reședință obișnuită. Categorie de evenimente în baza cărora ar fi captat numărul populației rezidente pe teritoriul țării la un anumit moment de timp și la cel mai jos nivel teritorial (în cadrul recensămintelor) și actualizate anual datele privind numărul populației cu reședință obișnuită în perioadele intercenzitare.</i> <i>Statistica populației și</i>	Parțial compatibil	Normele proiectului utilizează limbajul și înțelesul definițiilor care au fost transpuse de alte norme naționale.		

religioase. Se consideră că își au reședința obișnuită într-o zonă geografică specifică doar persoanele care: (i) au locuit la locul lor de reședință obișnuită o perioadă neîntreruptă de cel puțin 12 luni înainte de momentul de referință; sau (ii) au sosit la locul lor de reședință obișnuită în cursul celor 12 luni precedente momentului de referință, cu intenția de a rămâne pentru cel puțin un an. (e) „născut-viu” înseamnă un copil care, la naștere, respiră sau prezintă orice alt semn de viață, cum ar fi bătăi ale cordului, pulsația cordonului ombilical sau mișcări evidente ale musculaturii scheletice, indiferent de vârsta gestațională; (f) „deces” înseamnă dispariția permanentă a tuturor semnelor de viață în orice moment ulterior	<i>migrației</i> <i>Numărul populației cu reședință obișnuită:</i> Reprezintă indicatorii care reflectă mărimea absolută și caracteristicile demografice (vârstă, sex, mediu de reședință, apartenență etnică, limbă vorbită, religie, cetățenie etc.) a populației care are reședință obișnuită într-un spațiu definit și la o perioadă de timp definită (la data recensământului și în perioada intercenzitară). <i>Pct.24. Populație și mișcare naturală</i> <i>Naștere:</i> Categorie de evenimente în baza cărora urmează a fi adăugate profiluri noi de unități-statistice-persoane și stabilită relația de rudenie părinte-copil. <i>Deces.</i> Categorie de evenimente în baza cărora urmează a fi înregistrate decesele, cauzele acestora, dezactivate profilurile sau actualizată starea socială a				

nașterii unei persoane vii (încetarea postnatală a funcțiilor vitale fără posibilitate de resuscitare); (g) „mișcarea naturală a populației” înseamnă nașteri și decese, astfel cum sunt definite la literele (e) și (f).	unităților-statistice-persoane. <i>Statistica vitală.</i> Reprezintă setul de indicatori aferenți statisticii demografice curente despre evenimente demografice (nașterea, decesul), precum și indicatori statistici privind starea civilă (căsătorii, divorțuri). Acești indicatori în ansamblu caracterizează mișcarea naturală a populației.				
Articolul 3 Date privind populația și mișcarea naturală a populației	<i>Pct.20.</i> Având în vedere funcțiile SI SDS, sistemul va avea următoarele contururi	Parțial compatibil			

	funcționale de bază: 1) Conturul „<i>Statistica populației și migrației</i>” reprezintă un sub-sistem de producere a datelor statistice oficiale relevante, de încredere și comparabile în plan internațional, privind mișcarea naturală și migratorie, mobilitatea internă, starea civilă, numărul anual al populației cu reședință obișnuită la nivel național și în profil teritorial, concretizat și ajustat în cadrul recensămintelor, precum și indicatorii demografici de bază.				
Articolul 4 Populația totală pentru scopurile specifice ale Uniunii		Norme UE neaplicabile			
Articolul 5 Frecvența și momentul de referință	<i>Pct.24. Populația cu reședință obișnuită. Categorie de evenimente în baza cărora ar fi captat numărul populației rezidente pe teritoriul țării la un anumit moment de timp și la cel mai jos nivel teritorial (în cadrul recensămintelor) și actualizate anual datele privind numărul populației cu reședință</i>	Parțial compatibil			

	obișnuită în perioadele intercenzitare.				
Articolul 6 Furnizarea datelor și a metadatelor	<i>Pct.4. 5) metadata statistice</i> – date care descriu structura datelor sistemului, modul în care sunt obținute și stocate datele sistemului, precizează structura datelor, proveniența lor, regulile de transformare, de agregare și de calcul; joacă un rol esențial în alimentarea sistemului cu date, fiind consultate și actualizate pe întreg ciclul de viață al sistemului; <i>Pct.21. 7) „Metadata”</i> - asigură setul de funcționalități de bază pentru înregistrarea și actualizarea metadatelor ce definesc datele, inclusiv concepte, structuri, categorii, formate, attribute, identificatori, perioadă de referință, sursa de date, regulile de transformare și alte descrierile metodologice și de proces;	Parțial compatibil			
Articolul 7 Sursele de date	<i>Introducere.</i> Asigurarea accesului la datele din resursele	Parțial compatibil			

	și sistemele informaționale ale deținătorilor de date administrative și private relevante pentru producerea statisticilor demografice și sociale. <i>Pct. 2 Definiția sistemului</i> Aceasta va oferi mecanisme eficiente pentru gestionarea bazelor de date statistice de tip “multi-registre” prin preluarea, pseudonimizarea, evaluarea datelor (prin evaluarea gradului de corespundere a datelor din sursele de date administrative (SDA) cerințelor de elaborare a statisticilor), transformarea statistică (prin standardizarea variabilelor), prelucrarea statistică a datelor (codificare, clasificare, imputare, validare, agregare, corelare, modelare, editare, analiză statistică, stocare, arhivare etc.). Pct. 19. <i>Calitatea datelor de ieșire (output)</i> se efectuează asupra rezultatelor obținute în urma integrării bazelor de date despre unitățile statistice care fac obiect ale observărilor/cercetărilor statistice din domeniile sociale				

	și demografic ale BNS cu extrase din sursele de date administrative și private prin aplicarea instrumentelor de evaluare în raport cu criteriile de calitate;				
Articolele 8 - 12		Parțial compatibil	Art.9 <i>Cerințe de calitate</i> este transpus prin REGULAMENTUL (CE) NR. 223/2009 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Statisticile Europene		

TABEL DE CONCORDANȚĂ
La proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional
„Statistici demografice și sociale”

1	Titlul actului Uniunii Europene, inclusiv cele mai recente amendamente incluse CODUL DE BUNE PRACTICI AL STATISTICILOR EUROPENE, pentru autoritățile naționale de statistică și Eurostat (autoritatea statistică a Uniunii Europene), Adoptat de Comitetul Sistemului Statistic European 16 noiembrie 2017, Luxemburg: Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2018					
2	Titlul proiectului de act normativ național – proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”					
3	Gradul general de compatibilitate – parțial compatibile					
	Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Diferențele	Observațiile	Autoritatea/ persoana responsabilă
	4	5	6	7	8	9
	PRINCIPIUL 1 Independență profesională Independența profesională a autorităților statistice față de alte departamente și organisme legislative, administrative sau de reglementare, precum și față de operatorii din sectorul privat, asigură credibilitatea statisticilor europene.		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	Biroul Național de Statistică

PRINCIPIUL 1bis Coordonare și cooperare Institutele naționale de statistică și Eurostat asigură coordonarea tuturor activităților în vederea elaborării, producerii și difuzării statisticilor europene la nivelul sistemului statistic național și, respectiv, al Sistemului Statistic European. Autoritățile statistice cooperează în mod activ în cadrul parteneriatului Sistemului Statistic European, astfel încât să asigure elaborarea, producerea și difuzarea de statistici europene.		Norme UE neaplicabile			
PRINCIPIUL 2 Mandatul pentru culegerea datelor și accesul la date Autoritățile statistice dețin un mandat juridic clar pentru culegerea și accesul la informații din surse multiple de date în vederea elaborării de statistici europene. Administrațiile, întreprinderile, gospodăriile și publicul larg pot fi obligați prin lege să furnizeze sau să permită accesul la date pentru elaborarea	<i>Pct. 9 subpct. 1)</i> <i>principiul legalității:</i> presupune crearea și exploatarea sistemului informațional, în conformitate cu legislația națională în vigoare, a normelor și standardelor internaționale recunoscute în domeniu, precum și principiile fundamentale ale statisticii oficiale (mandat	Parțial compatibil			

statisticilor europene, la cererea autorităților statistice. 2.1. Mandatul autorităților statistice pentru culegerea și accesul la informații din surse multiple de date în vederea elaborării, producerii și difuzării statisticilor europene este stipulat în legislație. 2.2 Autoritățile statistice sunt autorizate prin lege să aibă acces la datele administrative, în mod prompt și gratuit, și să le utilizeze în scopuri statistice. Ele sunt implicate de la început în conceperea, dezvoltarea și întreruperea utilizării registrelor administrative, pentru ca acestea să devină mai adecvate scopurilor statistice. 2.3. Pe baza unui act juridic, autoritățile statistice pot impune obligativitatea de a răspunde la anchetele statistice. 2.4. Accesul în scopuri statistice la alte date, cum ar fi datele păstrate în sisteme private, este facilitat, asigurând, în același timp, confidențialitatea statistică și protecția datelor	legal de producere a datelor statistice; relevanță, acuratețe, promptitudine, imparțialitate și acces egal; standarde metodologice și independență profesională, responsabilitate metodologică și etică; prevenirea utilizării incorecte; confidențialitate a informațiilor statistice; coerență și comparabilitate națională și internațională); <i>Pct. 8 subpct 12)</i> asigurarea interacțiunii efective între BNS, ministere și alte autorități ale administrației publice centrale și locale interesate, instituții deținătoare de registre de stat și private. <i>Pct. 14 subpct. 2)</i> <i>Organizarea asigurării informaționale</i> prin oferirea accesului la datele din SI SDS angajaților autorității centrale în domeniul statisticii, conform atribuțiilor de serviciu, și altor producători de statistici oficiale doar în scopul producerii statisticilor oficiale, în conformitate cu legislația în domeniul statisticii oficiale				

	în vigoare și cu respectarea măsurilor pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor;				
PRINCIPIUL 3 Adecvarea resurselor Resursele de care dispun autoritățile statistice sunt suficiente pentru a răspunde cerințelor statisticilor europene. 3.1 Sunt disponibile resurse umane, financiare și tehnice adecvate atât din punct de vedere cantitativ, cât și calitativ, pentru a răspunde necesităților statistice. 3.2 Sfera de cuprindere, gradul de detaliere și costul statisticilor sunt proporționale cu necesitățile. 3.3 Există proceduri pentru evaluarea și justificarea cererilor de noi statistici în raport cu costul lor. 3.4 Există proceduri de evaluare a nevoii continue pentru toate statisticile, cu scopul de a verifica dacă producerea vreuneia dintre ele poate fi oprită sau redusă pentru a disponibiliza resurse	<i>Pct. 10</i> 4) Sarcinile de bază realizate la exploatarea SI SDS sunt: 4) Automatizarea procesului de colectare, preluare, stocare, combinare, analiză, potrivire, producere și/sau prelucrare și diseminare a datelor în cadrul cercetărilor statistice ale BNS și preluate din resurse informaționale de stat și private, în vederea producerii statisticilor oficiale; <i>Pct. 8 Obiectivele principale ale SI SDS sunt:</i> 6) utilizarea datelor din SDA ca sursă de date pentru RPL, inclusiv pentru pre-completarea chestionarelor de recensământ, iar pe termen	Parțial compatibil			

	lung – realizarea recensămintelor bazate parțial sau integral pe registre (utilizând codul unic de identificare IDNP, identificator statistic unic și/sau alți identificatori), pentru reducerea costurilor și producerea mai frecventă de statistici de recensământ;				
PRINCIPIUL 4 Angajamentul privind calitatea Autoritățile statistice se angajează să asigure calitatea. Ele identifică în mod sistematic și regulat punctele forte și punctele slabe, pentru îmbunătățirea continuă a calității proceselor și rezultatelor. INDICATORUL 4.1 Politica privind calitatea este definită și pusă la dispoziția publicului. Există o structură organizațională și instrumente pentru managementul calității. 4.2 Există proceduri pentru a planifica, a monitoriza și a îmbunătăți calitatea proceselor statistice, inclusiv integrarea datelor din surse multiple de date. 4.3 Calitatea rezultatelor statistice este monitorizată regulat, evaluată în ceea ce privește eventualele soluții de compromis și raportată în conformitate cu criteriile în		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	

materie de calitate ale statisticilor europene. 4.4Are loc o revizuire regulată și amănunțită a rezultatelor statistice cheie, folosindu-se de asemenea experți externi, dacă este cazul.					
PRINCIPIUL 5 Confidențialitatea statistică și protecția datelor Confidențialitatea furnizorilor de date, confidențialitatea informațiilor pe care aceștia le furnizează, utilizarea datelor respective numai în scopuri statistice și securitatea datelor sunt pe deplin garantate 5.1.Confidențialitatea statistică este garantată prin lege. 5.2.Personalul semnează angajamente juridice de confidențialitate la numirea în funcție. 5.3.Sunt prevăzute sancțiuni pentru orice încălcare deliberată a confidențialității statistice. 5.4.Se pun la dispoziția personalului orientări și instrucțiuni privind protecția confidențialității statistice pe întregul parcurs al proceselor statistice. Politica de confidențialitate este adusă la cunoștința publicului larg. 5.5. Sunt instituite măsurile de reglementare, administrative, tehnice și organizatorice necesare	<i>Pct. 10 subpct 8)</i> Asigurarea unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal la toate etapele de colectare, preluare și prelucrare în vederea producerii statisticilor oficiale în domeniul social și demografic, prin aplicarea mecanismelor de criptare, pseudonimizare și, după caz, anonimizare a datelor, în măsura în care nu vor împiedica realizarea scopurilor SI SDS, conform politicii BNS de protecție a datelor cu caracter personal; <i>Pct. 14 subpct. 5)</i> <i>Asigurarea protecției datelor și securității acestora</i> la toate etapele de formare a băncii de date a SI SDS, de prelucrare a datelor și de diseminare a informațiilor statistice , în conformitate cu cerințele	Parțial compatibil			

pentru protejarea securității și integrității datelor statistice și a transmiterii acestora, în conformitate cu cele mai bune practici, cu standardele internaționale, precum și cu legislația europeană și națională. 5.6.Există protocoale stricte care se aplică utilizatorilor externi care accesează microdatele statistice în scopuri de cercetare.	legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, cu utilizarea metodelor de autentificare a utilizatorilor, de autorizare conform rolului atribuit în sistem, și cu utilizarea mecanismelor de protecție a datelor și a canalelor de conexiune; <i>Pct. 21. subpct. 9) lit. j) și lit. k)</i> 9) „Administrare și control” - asigură următoarele funcționalități: j) asigurarea securității, protecției și integrității informației în sistem la toate etapele de de formare și gestionare a băncii de date a SI SDS, conform cerințelor standardelor naționale, cu utilizarea metodelor de autentificare a utilizatorilor, de autorizare conform rolului atribuit în sistem și cu utilizarea mecanismelor de protecție a datelor și a canalelor de conexiune; k) asigurarea respectării cerințelor de protecție a datelor cu caracter personal conform politicii de protecție a datelor cu				

	caracter personal a BNS. <i>Pct. 52.</i> Principalele sarcini ale asigurării securității informaționale sunt: 1) asigurarea integrității informației – menținerea și asigurarea integrității datelor pe parcursul întregului ciclu de viață;2) asigurarea confidențialității – protecția împotriva accesului neautorizat la date, dar și a diseminării datelor de către BNS ținând cont de regulile de confidențialitate – cele generale stabilite prin lege și cele specifice, ce țin de reguli de asigurare a confidențialității – prin regulamentele BNS;3) asigurarea disponibilității accesibilității <i>Pct. 56.</i> Organizarea sistemului de protecție a datelor cu caracter personal constituie o parte componentă a mecanismului de asigurare a securității informaționale a SI SDS. Sistemul de protecție a datelor cu caracter personal se				

	constituie în baza: 1) raportului privind rezultatele efectuării auditului intern; 2) listei datelor cu caracter personal, care trebuie să fie protejate; 3) actului de clasificare a sistemului informațional, care prelucrează date cu caracter personal; 4) modelelor de pericole pentru securitatea datelor cu caracter personal; 5) prevederilor privind delimitarea drepturilor de acces la datele cu caracter personal prelucrate; 6) documentelor de reglementare și politicilor de securitate elaborate.				
PRINCIPIUL 6 Imparțialitate și obiectivitate Autoritățile statistice elaborează, produc și difuzează statistici europene respectând independența științifică și într-o manieră obiectivă, profesionistă și transparentă, tratând toți utilizatorii în mod echitabil. statistice, precum și deciziile privind difuzarea statisticilor se bazează pe considerente statistice.		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	

PRINCIPIUL 7 Metodologie solidă Statisticile de calitate trebuie să se bazeze pe o metodologie solidă. Aceasta necesită instrumente, proceduri și cunoștințe de specialitate adecvate		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	
PRINCIPIUL 8 Proceduri statistice adecvate Statisticile de calitate au la bază proceduri statistice adecvate, aplicate pe întregul parcurs al proceselor statistice.		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	
PRINCIPIUL 9 Sarcină neexcesivă pentru respondenți Sarcina de răspuns este proporțională cu nevoile utilizatorilor și nu este excesivă pentru respondenți. Autoritățile statistice monitorizează sarcina de răspuns și stabilesc ținte pentru reducerea sa în timp. 9.1. Sfera de cuprindere și gradul de detaliere ale cerințelor privind statisticile europene se limitează la ceea ce este absolut necesar. 9.2. Sarcina de răspuns este împărțită cât mai pe larg posibil între populațiile care fac obiectul anchetei și este monitorizată de	<i>Pct. 10</i> Sarcinile de bază realizate la exploatarea SI SDS sunt: 4) Automatizarea procesului de colectare, preluare, stocare, combinare, analiză, potrivire, producere și/sau prelucrare și diseminare a datelor în cadrul cercetărilor statistice ale BNS și preluate din resurse informaționale de stat și private, în vederea producerii statisticilor oficiale;	Parțial compatibil			

către autoritatea statistică. 9.3. Datele solicitate întreprinderilor sunt, pe cât posibil, ușor disponibile în evidențele acestora și, în măsura posibilităților, se utilizează mijloace electronice pentru a facilita transmiterea lor. 9.4. Ori de câte ori este posibil, se folosesc surse de date administrative și alte surse de date, pentru a evita duplicarea cererilor de date. 9.5. În vederea reducerii la minimum a sarcinii de răspuns, sunt promovate punerea în comun a datelor și integrarea acestora, respectând în același timp cerințele în materie de confidențialitate și de protecție a datelor. 9.6. Autoritățile statistice promovează măsuri care să permită conectarea surselor de date pentru a reduce la minimum sarcina de răspuns	6) Optimizarea graduală a raportului cost-eficiență în procesul de producere a statisticilor sociale și demografice, prin utilizarea datelor administrative din resurse informaționale de stat sau private, inclusiv date cu caracter personal și alte date individuale, precum și generarea, actualizarea indicatorilor statistici la necesitate; 7) Facilitarea comunicării și colaborării interinstituționale, în special cu posesorii și deținătorii de date din resurse informaționale de stat și private, relevante pentru producerea statisticilor oficiale în domeniul social și demografic, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor informaționale în procesul <i>Pct. 8</i> <i>Obiectivele principale ale SI SDS sunt:</i> 2) sporirea eficienței procesului de producere a statisticilor oficiale în domeniul social și				

	demografic și asigurarea accesibilității și plenitudinii acestora, în limitele legislației privind protecția datelor cu caracter personal; 5) reducerea sarcinii asupra respondenților, dar și a poverii administrative asupra posesorilor și deținătorilor de registre de stat și sisteme informaționale private disponibile, în contextul furnizării și re-utilizării datelor în scopuri statistice, prin automatizarea procesului de preluare a acestora; 6) utilizarea datelor din SDA ca sursă de date pentru RPL, inclusiv pentru pre-completarea chestionarelor de recensământ, iar pe termen lung – realizarea recensămintelor bazate parțial sau integral pe registre (utilizând codul unic de identificare IDNP, identificator statistic unic și/sau alți identificatori), pentru reducerea costurilor și producerea mai frecventă				

	de statistici de recensământ; 7) reducerea cheltuielilor bugetare pentru organizarea și desfășurarea cercetărilor și lucrărilor statistice, inclusiv a recensămintelor, și pentru producerea statisticilor oficiale;				
PRINCIPIUL 10 Rentabilitate Resursele sunt utilizate în mod eficiente. 10.1. Există măsuri interne și externe independente pentru monitorizarea utilizării resurselor de către autoritatea statistică. 10.2. Potențialul de productivitate al tehnologiilor informației și comunicațiilor este optimizat pentru procesele statistice. 10.3. Se depun eforturi proactive pentru a îmbunătăți potențialul statistic al surselor de date administrative și al altor surse de date și a limita recurgerea la anchete directe. 10.4. Autoritățile statistice promovează, partajează și pun în aplicare soluții standardizate care măresc eficacitatea și eficiența	<i>Pct. 8</i> Obiectivele principale ale SI SDS sunt: 6) utilizarea datelor din SDA ca sursă de date pentru RPL, inclusiv pentru pre-completarea chestionarelor de recensământ, iar pe termen lung – realizarea recensămintelor bazate parțial sau integral pe registre (utilizând codul unic de identificare IDNP, identificator statistic unic și/sau alți identificatori), pentru reducerea costurilor și producerea mai frecventă de statistici de recensământ; 7) reducerea cheltuielilor bugetare pentru organizarea și desfășurarea cercetărilor	Parțial compatibil			

	și lucrărilor statistice, inclusiv a recensămintelor, și pentru producerea statisticilor oficiale; 8) sporirea calității produselor statistice, producerea datelor statistice relevante, de încredere, coerente la nivel național și comparabile pe plan internațional, prin implementarea graduală a prelucrării automatizate a datelor, conform regulilor de validare stabilite, aplicarea automatizată a algoritmilor de calcul a indicatorilor și monitorizarea continuă a calității datelor de intrare și a celor de ieșire (produselor statistice); 9) îmbunătățirea calității estimărilor elaborate pe baza cercetărilor statistice prin sondaj, utilizând SI SDS în calitate de bază de sondaj comprehensivă, ca sursă de date auxiliară pentru calibrarea estimațiilor statistice, precum și pentru modelarea comportamentului non-respondenților; 10) mărirea frecvenței				

	producerii și diseminării datelor statistice oficiale, actualizate la necesitățile informaționale ale societății, prin organizarea procesului automatizat de colectare, preluare, prelucrare, validare a datelor și calcularea indicatorilor statistici;				
PRINCIPIUL 11 Relevanță Statisticile europene răspund nevoilor utilizatorilor. 11.1 Există proceduri pentru consultarea utilizatorilor, monitorizarea relevanței și valorii statisticilor existente în ceea ce privește îndeplinirea nevoilor utilizatorilor și luarea în considerare și anticiparea noilor lor necesități și priorități. Se urmărește inovarea pentru a îmbunătăți în permanență rezultatele statistice. 11.2 Nevoile prioritare sunt satisfăcute și se reflectă în programul de lucru. 11.3 Satisfacția utilizatorilor face obiectul unei monitorizări regulate și al unei urmăriri sistematice.		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	
PRINCIPIUL 12 Acuratețe și fiabilitate		Parțial compatibil		Ține de transpunerea	

Statisticile europene reflectă realitatea cu acuratețe și fiabilitate.				parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	
PRINCIPIUL 13 Promptitudine și punctualitate Statisticile europene sunt publicate cu promptitudine și punctualitate.		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	
PRINCIPIUL 14 Coerență și comparabilitate Statisticile europene au coerență internă și în timp și sunt comparabile între regiuni și țări; sunt posibile combinarea și folosirea comună a datelor conexe obținute din diferite surse de date		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	
PRINCIPIUL 15 Accesibilitate și claritate Statisticile europene sunt prezentate într-o formă clară și ușor de înțeles, sunt publicate într-un mod adecvat și convenabil, sunt disponibile și accesibile respectându-se imparțialitatea și sunt însoțite de metadate și orientări.	<i>Pct. 9</i> Întru asigurarea realizării obiectivelor înaintate SI SDS la proiectarea, crearea și implementarea acestuia se ține cont de următoarele principii de bază: 9) <i>principiul integrității, plenitudinii și veridicității</i>	Parțial compatibil			

15.1.Statisticile și metadatele corespunzătoare sunt prezentate și arhivate într-o formă care facilitează interpretarea corectă și comparațiile semnificative. 15.2.Serviciile de difuzare a statisticilor utilizează tehnologii ale informației și comunicațiilor, metode și platforme moderne și standarde în materie de date deschise. 15.3.Atunci când este fezabil, se realizează analize personalizate și se asigură informarea publicului. 15.4.Accesul la microdate este permis în scopuri de cercetare și se supune unor norme sau protocoale specifice. 15.5.Metadatele referitoare la rezultate sunt administrate și difuzate de către autoritatea statistică conform standardelor europene. 15.6.Utilizatorii sunt informați în legătură cu metodologia proceselor statistice, inclusiv cu utilizarea și integrarea datelor administrative și a altor tipuri de date. 15.7.Utilizatorii sunt informați cu privire la calitatea rezultatelor statistice în raport cu criteriile de calitate ale statisticilor europene	<i>datelor</i> care presupune implementarea mecanismelor care permit păstrarea conținutului și interpretării univoce a datelor în condițiile unor influențe accidentale și eliminării fenomenelor de denaturare sau lichidare accidentală a acestora, furnizarea unui volum de date suficient executării funcțiilor de business al sistemului informațional și asigurarea unui grad înalt de corespundere a datelor cu starea reală a obiectelor pe care le reprezintă și care fac parte din SI SDS; <i>Pct. 29</i> Pentru asigurarea funcționalității în condiții optime a SI SDS este necesară realizarea interacțiunii a SI SDS cu 3 categorii de sisteme informaționale: 2) <i>Interacțiunea cu alte sistemele informaționale ale entităților publice și private ale Republicii Moldova</i> va fi implementată prin intermediul platformei de interoperabilitate <i>MConnect</i>. La etapa				

	implementării, urmează a fi asigurată interacțiunea SI SDS cu următoarele sisteme informaționale externe de bază și adiționale, care aparțin autorităților publice și private, dar nu se limitează la: <i>k) Portalul Datelor Guvernamentale Deschise</i> - pentru publicarea seturilor publice de date produse în cadrul fluxurilor de lucru ale SI SDS. <i>Pct. 14</i> SI SDS trebuie să asigure realizarea funcțiilor de bază ale unui sistem informațional, stipulate în legislația în vigoare, precum și a funcțiilor specifice ce reies din destinația acestuia, după cum urmează: 2) <i>Organizarea asigurării informaționale</i> prin oferirea accesului la datele din SI SDS angajaților autorității centrale în domeniul statisticii, conform atribuțiilor de serviciu, și altor producători de statistici oficiale doar în scopul producerii				

	statisticilor oficiale, în conformitate cu legislația în domeniul statisticii oficiale în vigoare și cu respectarea măsurilor pentru protecția datelor confidențiale și neadmiterea divulgării lor;				

TABEL DE CONCORDANȚĂ
La proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional
„Statistici demografice și sociale”

1	Titlul actului Uniunii Europene, inclusiv cele mai recente amendamente incluse REGULAMENTUL (CE) NR. 223/2009 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 11 martie 2009 privind statisticile europene și de abrogare a Regulamentului (CE, Euratom) nr. 1101/2008 al Parlamentului European și al Consiliului privind transmiterea de date statistice confidențiale Biroului Statistic al Comunităților Europene, a Regulamentului (CE) nr. 322/97 al Consiliului privind statisticile comunitare și a Deciziei 89/382/CEE, Euratom a Consiliului de constituire a Comitetului pentru programele statistice ale Comunităților Europene, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 87/164 din 31.3.2009					
2	Titlul proiectului de act normativ național – proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”					
3	Gradul general de compatibilitate – parțial compatibile					
	Actul Uniunii Europene	Proiectul de act normativ național	Gradul de compatibilitate	Diferențele	Observațiile	Autoritatea/ persoana responsabilă
	4	5	6	7	8	9
	Articolul 1 Obiectul și domeniul de aplicare		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	Biroul Național de Statistică

Articolul 2 Principii statistice Alin. (1) lit. a) – d) Alin. (1) lit. e) „confidențialitatea informațiilor statistice” înseamnă protejarea datelor confidențiale referitoare la unitățile statistice individuale, care sunt obținute direct în scopuri statistice sau indirect din alte surse și implică interzicerea utilizării datelor în alte scopuri decât cele statistice și a divulgării ilegale a acestora	<i>Pct. 53 subpct. 3)</i> <i>Confidențialitate:</i> garantează că datele schimbate între persoana care o solicită și furnizorul nu pot fi interceptate sau accesate de o terță parte neautorizată și că datele nu pot fi accesate într-un moment necorespunzător.	Parțial compatibil Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	

Lit. e) „eficiența costurilor” înseamnă că costurile pe care le implică elaborarea de statistici trebuie să fie proporționale cu importanța rezultatelor și a beneficiilor urmărite, că resursele trebuie utilizate în mod optim, iar sarcina de răspuns trebuie redusă la minimum. Atunci când este posibil, informațiile solicitate trebuie să poată fi ușor de obținut din registrele sau sursele aflate la dispoziție.	<i>Pct. 8 subpct. 6)</i> utilizarea datelor din SDA (sursele de date administrative) ca sursă de date pentru RPL, inclusiv pentru pre-completarea chestionarelor de recensământ, iar pe termen lung – realizarea recensămintelor bazate parțial sau integral pe registre (utilizând codul unic de identificare IDNP, identificator statistic unic și/sau alți identificatori), pentru reducerea costurilor și producerea mai frecventă de statistici de recensământ;	Parțial compatibil			
Articolul 3 Definiții		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	
Articolul 4 Sistemul statistic european		Norme UE neaplicabile			
Articolul 5 Institutele naționale de statistică și alte autorități naționale		Norme UE neaplicabile			
Articolul 6 Comisia (Eurostat)		Norme UE neaplicabile			

Articolul 7 Comitetul Sistemului statistic european		Norme UE neaplicabile			
Articolul 8 Cooperarea cu alte organisme		Norme UE neaplicabile			
Articolul 9 Cooperarea cu SEBC		Norme UE neaplicabile			
Articolul 10 Cooperarea internațională		Norme UE neaplicabile			
Articolul 11 Codul de practici al statisticilor europene		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	
Articolul 12 Calitatea statistică		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	
Articolul 13 Programul statistic european		norme UE neaplicabile			
Articolul 14 Punerea în aplicare a programului statistic european		norme UE neaplicabile			

Articolul 15 Rețelele de cooperare		norme UE neaplicabile			
Articolul 16 Abordarea europeană privind statisticile		norme UE neaplicabile			
Articolul 17 Programul anual de lucru		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	
Articolul 18 Măsurile privind difuzarea (1) Difuzarea statisticilor europene se realizează respectând pe deplin principiile statistice, astfel cum sunt prevăzute la articolul 2 alineatul (1), în special în ceea ce privește protejarea confidențialității statistice și garantarea egalității accesului, astfel cum este necesar în conformitate cu principiul imparțialității. (2) Difuzarea statisticilor europene se face de către Comisie (Eurostat), INS-uri și alte autorități naționale, în cadrul sferelor lor specifice de competențe. (3) În cadrul sferelor lor specifice de competențe, statele membre și	<i>Pct.9 subpct.1)</i> <i>principiul legalității:</i> presupune crearea și exploatarea sistemului informațional, în conformitate cu legislația națională în vigoare, a normelor și standardelor internaționale recunoscute în domeniu, precum și principiile fundamentale ale statisticii oficiale (mandat legal de producere a datelor statistice; relevanță, acuratețe, promptitudine, imparțialitate și acces egal; standarde metodologice și independență profesională, responsabilitate metodologică și etică; prevenirea utilizării incorecte;	Parțial compatibil	Au fost transpuse normele aplicabile, cu excepția celor care se referă la țările UE		

Comisia oferă sprijinul necesar, în vederea garantării accesului egal al tuturor utilizatorilor la statisticile europene. Articolul 12 Calitatea statistică, pct.1 Pentru a garanta calitatea rezultatelor, statisticile europene sunt dezvoltate, elaborate și difuzate pe baza standardelor uniforme și a metodelor armonizate. În acest sens, se aplică următoarele criterii de calitate: (a) „relevanța” se referă la măsura în care statisticile răspund nevoilor actuale și potențiale ale utilizatorilor; (b) „acuratețea” se referă la gradul de apropiere a estimărilor față de valori reale necunoscute; (c) „actualitatea” se referă la intervalul dintre momentul în care informațiile devin disponibile și producerea evenimentului sau a fenomenului pe care îl descriu acestea; (d) „punctualitatea” se	confidențialitate a informațiilor statistice; coerență și comparabilitate națională și internațională); <i>Pct.15. Calitatea pe cele trei dimensiuni</i> (calitatea datelor de intrare, de proces și a datelor de ieșire/output) se realizează prin respectarea următoarelor criterii: 1) <i>relevanța</i> – măsura în care produsul statistic și conceptele utilizate satisfac necesitățile utilizatorilor. În acest sens, sistemul trebuie să permită flexibilitate, scalabilitate și dinamicitate în ajustarea setului de indicatori statistici, a algoritmilor și a metodologiei utilizate pentru calcularea/estimarea acestora; 2) <i>acuratețea</i> – măsura în care estimările, valorile obținute pentru indicatori sunt aproape de valorile necunoscute dar considerate adevărate ale acestor indicatori. În acest sens, sistemul trebuie să permită identificarea, sistematizarea și soluționarea/medierea deficiențelor în date (prin editări, imputări etc.); 3) <i>actualitatea</i> – perioada de timp între disponibilitatea informației				

referă la intervalul dintre data difuzării datelor și data țintă (data la care datele ar fi trebuit să fie difuzate); (e) „accesibilitatea” și „claritatea” se referă la condițiile și la modalitățile în care utilizatorii pot obține, utiliza și interpreta datele; (f) „comparabilitatea” se referă la măsurarea impactului diferențelor dintre conceptele, instrumentele și procedurile de măsurare statistice aplicate, atunci când se face o comparație între statistici pe diferite zone geografice, domenii sectoriale sau în timp; (g) „coerența” se referă la caracterul adecvat al datelor pentru a fi combinate fiabil în moduri diferite și pentru utilizări diferite.	statistice și evenimentul/fenomenul la care acesta se referă sau îl descrie. În acest sens, sistemul trebuie să permită fixarea perioadelor de referință, fixarea perioadelor pentru producerea indicatorilor statistici, monitorizarea și alertarea respectării acestor intervale de timp. Alte criterii ce trebuie monitorizate în afara SI SDS: <i>punctualitatea</i> (perioada de timp scursă între data lansării/publicării indicatorilor statistici și data planificată, conform Programului lucrărilor statistice, sau a unui calendar ce reiese din anumite prevederi legale); <i>accesibilitatea</i> (condițiile în care utilizatorii pot obține, utiliza și interpreta indicatorii statistici (gama de publicații, nivelul de acces la banca de date statistice, disponibilitatea metadatelor, etc.); <i>comparabilitatea</i> (gradul de comparare a indicatorilor statistici în baza unor criterii precum: arii geografice, perioade de referință în timp etc.); <i>coerența</i> (măsura în care indicatorii privind statistica socială și demografic calculați se integrează și corespund/corelează cu alți indicatori și date statistice produse de BNS).				

Articolul 19 Fișierele publice Datele privind unitățile statistice individuale pot fi difuzate sub forma unui fișier public alcătuit din registre anonime realizate astfel încât unitatea statistică să nu poate fi identificată, direct sau indirect, luându-se în considerare toate mijloacele relevante care pot fi utilizate în mod rezonabil de către terți. În cazul în care datele au fost transmise către Comisie (Eurostat), este necesară aprobarea explicită din partea INS-ului și a altei autorități naționale care a furnizat datele.	<i>Pct. 10 subpct. 8)</i> Asigurarea unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal la toate etapele de colectare, preluare și prelucrare în vederea producerii statisticilor oficiale în domeniul social și demografic, prin aplicarea mecanismelor de criptare, pseudonimizare și, după caz, anonimizare a datelor, în măsura în care nu vor împiedica realizarea scopurilor SI SDS, conform politicii BNS de protecție a datelor cu caracter personal;	Parțial compatibil	Prevederile proiectului transpun doar normele aplicabile în partea ce vizează confidențialitatea și protecția datelor cu caracter personal		
Articolul 20 Protecția datelor cu caracter confidențial (1) Pentru a garanta faptul că datele confidențiale sunt utilizate exclusiv în scopuri statistice și pentru a preveni divulgarea ilegală a acestora se aplică următoarele norme și măsuri. (2) Datele confidențiale obținute exclusiv pentru elaborarea de statistici europene se utilizează de către INS-uri și alte autorități naționale și de către Comisie	<i>Pct. 10 subpct 8)</i> Asigurarea unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal la toate etapele de colectare, preluare și prelucrare în vederea producerii statisticilor oficiale în domeniul social și demografic, prin aplicarea mecanismelor de criptare, pseudonimizare și, după caz, anonimizare a datelor, în măsura în care nu vor împiedica realizarea scopurilor SI SDS, conform politicii BNS de protecție a datelor cu caracter personal;	Parțial compatibil	Au fost transpuse normele aplicabile, cu excepția celor care se referă la țările UE		

(Eurostat) exclusiv în scopuri statistice, cu excepția cazului în care unitatea statistică și-a dat consimțământul în mod expres în vederea utilizării acestora în orice alte scopuri. (3) Rezultatele statistice care fac posibilă identificarea unei unități statistice pot fi, în următoarele cazuri excepționale, difuzate de INS-uri și de alte autorități naționale și Comisie(Eurostat): (a) atunci când sunt stabilite anumite condiții și modalități specifice printr-un act al Parlamentului European și al Consiliului hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat, iar rezultatele statistice sunt modificate astfel încât difuzarea lor să nu aducă atingere confidențialității statistice în toate cazurile în care unitatea statistică a solicitat acest lucru; sau(b) atunci când unitatea statistică și-a dat acordul explicit pentru divulgarea datelor. (4) În cadrul sferelor lor specifice de competențe, INS-urile și alte autorități naționale și Comisia (Eurostat) iau toate măsurile de reglementare,	<i>Pct. 14 subpct. 5)</i> <i>Asigurarea protecției datelor și securității acestora</i> la toate etapele de formare a băncii de date a SI SDS, de prelucrare a datelor și de diseminare a informațiilor statistice , în conformitate cu cerințele legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, cu utilizarea metodelor de autentificare a utilizatorilor, de autorizare conform rolului atribuit în sistem, și cu utilizarea mecanismelor de protecție a datelor și a canalelor de conexiune; <i>Pct. 21 subpct. 9) lit. j) și lit. k)</i> 9) „<i>Administrare și control</i>” - asigură următoarele funcționalități: j) asigurarea securității, protecției și integrității informației în sistem la toate etapele de de formare și gestionare a băncii de date a SI SDS, conform cerințelor standardelor naționale, cu utilizarea metodelor de autentificare a utilizatorilor, de autorizare conform rolului atribuit în sistem și cu utilizarea mecanismelor de protecție a datelor și a canalelor de conexiune; k) asigurarea respectării cerințelor				

administrative, tehnice și de organizare necesare pentru a asigura protecția fizică și logică a datelor confidențiale (controlul privind divulgarea informațiilor statistice). INS-urile și alte autorități naționale și Comisia (Eurostat) iau toate măsurile necesare pentru a asigura armonizarea principiilor și orientărilor privind protecția fizică și logică a datelor confidențiale. Comisia adoptă măsurile respective în conformitate cu procedura de reglementare menționată la articolul 27 alineatul (2). (5) Funcționarii și ceilalți membri ai personalului INS-urilor și al altor autorități naționale care au acces la date confidențiale trebuie să respecte această confidențialitate chiar după ce încetează să mai dețină funcția respective Parlamentului European și al Consiliului, hotărând în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 251 din tratat, prevede transmiterea acestor date. (5) Datele confidențiale transmise în conformitate cu prezentul articol se utilizează	de protecție a datelor cu caracter personal conform politicii de protecție a datelor cu caracter personal a BNS. <i>Pct. 52</i> Principalele sarcini ale asigurării securității informaționale sunt: 1) asigurarea integrității informației – menținerea și asigurarea integrității datelor pe parcursul întregului ciclu de viață; 2) asigurarea confidențialității – protecția împotriva accesului neautorizat la date, dar și a diseminării datelor de către BNS ținând cont de regulile de confidențialitate – cele generale stabilite prin lege și celor specifice, ce țin de reguli de asigurare a confidențialității – prin regulamentele BNS; 3) asigurarea disponibilității accesibilității <i>Pct. 56</i> Organizarea sistemului de protecție a datelor cu caracter personal constituie o parte componentă a mecanismului de asigurare a securității informaționale a SI SDS. Sistemul de protecție a datelor cu caracter personal se constituie în baza: 1) raportului privind rezultatele efectuării auditului intern;				

exclusiv în scopuri statistice și sunt accesibile doar personalului implicat în activități statistice, în cadrul domeniului său specific de activitate. (6) Dispozițiile privind confidențialitatea statistică prevăzute în prezentul regulament se aplică tuturor datelor confidențiale transmise în cadrul SSE, precum și între SSE și SEBC.	2) listei datelor cu caracter personal, care trebuie să fie protejate; 3) actului de clasificare a sistemului informațional, care prelucrează date cu caracter personal; 4) modelelor de pericole pentru securitatea datelor cu caracter personal; 5) prevederilor privind delimitarea drepturilor de acces la datele cu caracter personal prelucrate; 6) documentelor de reglementare și politicilor de securitate elaborate.				
Articolul 22 Protecția datelor confidențiale în cadrul Comisiei (Eurostat)		Norme UE neaplicabile			
Articolul 23 Accesul la date confidențiale în scopuri științifice		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr. 93/2017 cu privire la statistica oficială)	
Articolul 24 Accesul la registrele administrative Pentru a reduce sarcina de	<i>Introducere</i> Prezentul document constituie o viziune conceptuală asupra creării	Parțial compatibil			

răspuns pentru respondenți, INS-urile și alte autorități naționale și Comisia (Eurostat) au acces la sursele de date administrative din cadrul propriului sistem administrativ public, în măsura în care aceste date sunt necesare pentru dezvoltarea, elaborarea și difuzarea de statistici comunitare. Modalitățile practice, precum și condițiile de acces efectiv sunt stabilite, atunci când este cazul, de către fiecare stat membru și de către Comisie, în cadrul sferelor lor specifice de competențe	și funcționării SI „Statistici demografice și sociale”. Implementarea SI SDS va contribui la: Pct. 18 Pentru asigurarea estimării corecte a indicatorilor statisticii oficiale privind fenomenele demografice și caracteristicile sociale ale populației, SI SDS va utiliza diverse resurse informaționale structurate și, după caz, nestructurate, însă care nu se limitează la: 1) date despre unitățile statistice care fac obiect ale observărilor/cercetărilor statistice (inclusiv recensăminte) din domeniile sociale și demografic realizate de BNS, colectate direct de la respondenți sau prin intermediul unităților de raportare; 2) registre/resurse informaționale de bază – care permit identificarea/descrierea unităților statistice de bază (populația și evenimentele de viață) și se referă la SIA “Registrul de stat al populației”, SIA “Registrul de stat al actelor de stare civilă”, SIA „Registrul bunurilor imobile”, SIA Integrat „Migrație și Azil”, SI Integrat al Poliției de Frontieră, SIA „Asistența Medicală Primară”;				

	3) registre/resurse informaționale adiționale/suplimentare – care permit determinarea caracteristicilor unității statistice, oferă detalii despre activitățile adiționale și dinamica unității, consemnează semne și evenimente de viață și permit luarea unei decizii în contextul estimării corecte a indicatorilor statistici. Resurse informaționale suplimentare care se vor lua în calcul întru realizarea obiectivelor fixate ale SI SDS sunt, dar nu se limitează la: SI „Asigurarea Obligatorie de Asistență Medicală”, SI „Protecția Socială”, SI “Bilete de tratament”, SI „Acte de studii”, SI Integrat de Management în Educație, SI al Serviciului Fiscal de Stat, Registrul fiscal de stat, Registrului de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale, SIA „Registrul electronic al angajaților” din sectorul bugetar, Registrul de stat al unităților de drept, SI „Înregistrarea la medicul de familie”, SI „Asistență Medicală Primară”, SI „Asistență Medicală Spitalicească”, SI „Registrul informației criminalistice și criminologice”, SIA Piața Forței de Muncă „Jobless”. Alte resurse informaționale adiționale se				

	stabilesc prin Programul Lucrărilor Statistice, aprobat de Guvern sau nemijlocit de Biroul Național de Statistică, în calitate de autoritate centrală în domeniul statisticii; 4) resurse informaționale private, inclusiv ale furnizorilor de utilități publice (apă, telefonie fixă și mobilă, gaz, energie electrică, termică etc.) și de alte servicii în scopul realizării				
Articolul 25 Date obținute din surse publice Datele obținute din surse aflate la dispoziția publicului în mod legal și care rămân la dispoziția publicului conform legislației naționale nu sunt considerate date confidențiale în scopul difuzării de statistici obținute din aceste date.	Pct. 29 subpct 3) Pentru asigurarea funcționalității în condiții optime a SI SDS este necesară realizarea interacțiunii a SI SDS cu 3 categorii de sisteme informaționale: 3) <i>Interacțiunea cu sisteme informatice ale BNS</i> va fi utilizată pentru a asigura schimbul de date între SI SDS și sub-sistemele informatice ale BNS în vederea diminuării/excluderii proceselor de introducere repetată a datelor asigurând evidența și procesarea operativă a datelor statistice necesare activității BNS. În consecință, SI SDS urmează să fie integrat cu următoarele sisteme informatice interne ale BNS: a) <i>Banca de Date Statistice integrată</i> – în vederea pregătirii în	Parțial compatibil			

	cadrul SI SDS și transferării în Banca de Date Statistice integrată a băncii și bazelor de date aferente compartimentelor statisticilor demografice și sociale; b) <i>Pagina WEB oficială a BNS</i> – pentru publicarea automată a unor seturi de rapoarte cu caracter public produse în cadrul proceselor de business ale SI SDS; c) <i>Sistemul de Metadate Statistice</i> – în scopul importului sau actualizării metadatelor statistice relevante exploataării SI SDS. d) Alte aplicații informatice ale BNS. Lista resurselor/sistemelor informaționale adiționale cu care SI SDS va interacționa în contextul consumului datelor necesare calculării indicatorilor statistici se stabilește prin Programul Lucrărilor Statistice aprobat de Guvern, alte acte normative, precum și în baza acordurilor bi- și multilaterale semnate între BNS și deținătorii sistemelor informaționale din sectorul public și privat.				
Articolul 26 Încălcarea confidențialității statistice		Parțial compatibil		Ține de transpunerea parțială în alt act normativ (Legea nr.	

				93/2017 cu privire la statistica oficială)	
Articolul 27 Comitetul		Norme UE neaplicabile			
Articolul 28 Abrogări		Norme UE neaplicabile			

Nr. 08-4/38 din 14.07.2021

La nr. _____ din _____

Cancelaria de Stat

În conformitate cu punctul 38 și 179 al Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610 din 3 iulie 2018, Biroul Național de Statistică (BNS) prezintă, spre înregistrare și examinare în cadrul ședinței Secretarilor generali de stat, proiectul hotărârii de Guvern „Cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”, elaborat de BNS.

Proiectul hotărârii Guvernului a fost prezentat spre coordonare prealabilă Agenției de Guvernare Electronică (AGE), care și-a exprimat susținerea de principiu a acestuia (scrisoarea AGE nr. 3007-37 din 21.06.21 se enexează). La definitivarea versiunii proiectului, s-a ținut cont de propunerile AGE.

CERERE

privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectelor de acte care urmează a fi anunțate în cadrul ședinței Secretarilor generali de stat

Nr.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	<i>Categoria și denumirea proiectului</i>	Proiectul Hotărârii Guvernului “Cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”
2.	<i>Autoritatea care a elaborat proiectul</i>	Biroul Național de Statistică
3.	<i>Justificarea depunerii cererii (indicația corespunzătoare sau remarca precum că proiectul este elaborat din inițiativa autorului))</i>	Proiectul a fost elaborat în temeiul art.16 și art.27 din Legea nr.93/2017 cu privire la statistica oficială potrivit căreia “Autoritatea centrală în domeniul statisticii (i.e. BNS), în scopul completării volumului de date necesare pentru producerea statisticii oficiale și în scopul reducerii sarcinii informaționale asupra respondenților, are dreptul de a accesa și utiliza, în mod gratuit, surse de date administrative, inclusiv surse care conțin date individuale” și, respectiv, “creează și administrează registre statistice”, precum și art.18 din Legea nr.467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat. Necesitatea elaborării proiectului este dictată de prevederile Planului de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 636/2019, care prevede (în acțiunea 6.31) eficientizarea producerii statisticilor vitale prin utilizarea de sisteme tip “multi-registre”, activitate care va fi executată pe baza dezvoltării și implementării SI „Statistici demografice și sociale”.

4.	<i>Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară</i>	Ministerul Afacerilor Interne Ministerul Economiei și Infrastructurii Ministerul Educației, Culturii și Cercetării Ministerul Finanțelor Ministerul Justiției (<i>expertiza juridică</i>) Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale Agenția de Guvernare Electronică Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă Agenția Națională pentru Sănătate Publică Agenția Națională de Asistență Socială Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației Agenția Servicii Publice Agenția Relații Funciare și Cadastru Biroul Migrație și Azil Casa Națională de Asigurări Sociale Centrul Național Anticorupție (<i>expertiza anticorupție</i>) Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal Compania Națională de Asigurări în Medicină Inspectoratul General al Poliției de Frontieră Institutul Național pentru Cercetări Economice Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică
5.	<i>Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor</i>	15 zile calendaristice
6.	<i>Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului</i>	Natalia Bargan (șefa Direcție Statistica Populației și Migrației, Biroul Național de Statistică) Tel 0 22 40 34 31 / 067770026 Email: natalia.bargan@statistica.gov.md
7.	<i>Anexe (proiectul actului care se solicită a fi înregistrat, nota informativă cu documentele de însoțire)</i>	1. Proiectul Hotărârii Guvernului "Cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statisticii demografice și sociale" 2. Nota informativă 3. Avizul Agenției de Guvernare Electronică privind coordonarea prealabilă
8.	<i>Data și ora depunerii</i>	14 iulie 2021

Director general

Oleg CARA

Ex.: Natalia Bargan,
e-mail: natalia.bargan@statistica.gov.md,
tel.: 0 22 40 34 31 / 067770026